

पत्र.....

क्र.कृआआ-२०१९/सुसियो/प्र.मं.कृ.सि.यो./प्र.मा./प्र.क्र.०५/६५१/फलो-४
कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य,
पुणे - ४११ ००५, दिनांक - ११ सप्टेंबर,२०१९

प्रति,

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी(सर्व)

**विषय : प्रधान मंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत(PMKSY)केंद्र पुरस्कृत
सूक्ष्म सिंचन योजना राबविण्यासाठी सुचना निर्गमित करणेबाबत...**

- संदर्भ : १) कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग भारत सरकार यांचे पत्र क्र.११-
१४२/२०१५-हॉर्ट,कृषि भवन नवि दिल्ली,दि.२५ ऑगस्ट,२०१७
२) कृषि आयुक्तालयाकडील पत्र क्र.कृआआ-२०१८/सुसियो/प्र.मं.कृ.सि.यो./प्र.मा./
प्र.क्र.०५/२०१०,दि.३०.०६.२०१८
३) कृषि आयुक्तालयाकडील पत्र क्र.कृआआ-२०१८/सुसियो/प्र.मं.कृ.सि.यो./प्र.मा./
प्र.क्र.०५/१२४५,दि.२६.१२.२०१८
४) कृषि आयुक्तालयाकडील पत्र क्र.कृआआ-२०१८/सुसियो/प्र.मं.कृ.सि.यो./प्र.मा./
प्र.क्र.०५/३३०,दि.०४.०५.२०१९
५) शासन निर्णय क्रमांक कोशाशे-४२१८/प्र.क्र.८६/८-अ,दि.१९ ऑगस्ट,२०१९
६) शासन निर्णय क्रमांक प्रकृसि-०११९/प्र.क्र.४१/१४-अ,दि.३० ऑगस्ट,२०१९

उपरोक्त संदर्भ क्र.१ वरील पत्राद्वारे केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रती थेंब अधिक पीक (Per Drop More Crop) केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन योजना राबविण्यासाठी, कार्यात्मक मार्गदर्शक सूचना (Operational Guidelines) निर्गमित केलेल्या आहेत.(सदर सुचना [http://pmksy.gov.in/micro irrigation/Guideline.aspx](http://pmksy.gov.in/micro_irrigation/Guideline.aspx) संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत).

केंद्र शासनाच्या कार्यात्मक मार्गदर्शक सुचना, शासन निर्णय दि.२७.०४.२०१८ अन्वये उन्नत शेती समृद्ध शेतकरी अभियानाच्या निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना व शासन निर्णय दि.१९/०६/२०१८ मधिल मार्गदर्शक सुचना विचारात घेवून सन २०१८-१९ मध्ये योजना अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने विविध कार्यालयस्तरावरून करावयाच्या कार्यवाहीबाबतच्या सुचना संदर्भ क्रमांक २ वरील पत्राद्वारे निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच, आवश्यकतेनुसार काही सुचनामध्ये सुधारणा करून त्यादेखिल संदर्भ क्र.३ अन्वये कळविण्यात आलेल्या आहेत.

प्रधान मंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत(PMKSY) प्रति थेंब अधिक पिक-सूक्ष्म सिंचन घटकांतर्गत सूक्ष्म सिंचन योजनेच्या सन २०१९-२० मधिल अंमलबजावणीसाठी देखिल संदर्भ क्र.२ व ३ वरील पत्राद्वारे सन २०१८-१९ मध्ये योजना अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने करावयाच्या कार्यवाही बाबतच्या सुचना लागू करण्याचे प्रस्तावित होते. त्यानुषंगाने सन २०१८-१९ मध्ये योजनेची अंमलबजावणी करतांना विविध कार्यालयस्तरावर आलेल्या अडचणी विचारात घेवून सन २०१८-१९ मध्ये निर्गमित केलेल्या सुचनांमध्ये काही बदल सुचवावयाचे असतील अथवा योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीच्या दृष्टीने काही करावयाच्या सुचना असतील तर अशा सुचना / बदल दि.१३.०५.२०१९ पर्यंत या कार्यालयास पाठविण्याबाबत संदर्भ क्र.४ वरील पत्राद्वारे कळविण्यात आले होते. तथापी, विहीत मुदतीत अथवा तदनंतर आजअखेर कोणत्याही कार्यालयस्तरावरून सुचना अथवा बदल प्राप्त झालेले नाहीत.

संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णयान्वये प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन योजना राज्यात सन २०१९-२० मध्ये राबविण्यासाठी, केंद्र हिस्साचा रु.२९०.०० कोटी व त्यास समरूप राज्य हिस्साचा रु.१९३.३३ कोटी अशा एकूण रु.४८३.३३ कोटी निधीच्या वार्षिक कृति आराखड्यास राज्य शासनाची

प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. (जिल्हानिहाय वार्षिक कृति आराखडा सोबत परिशिष्ट-१ मध्ये जोडला आहे) या शासन निर्णयामध्ये नमूद मार्गदर्शक सुचनांनुसार योजनेची सन २०१९-२० व पुढील कालावधीमध्ये अंमलबजावणी करावयाची आहे. त्यानुषंगाने करावयाच्या कार्यवाहीबाबतच्या सुचना पुढील प्रमाणे कळविण्यात येत आहेत.

१.१ कृषि पर्यवेक्षक -

१.१.१ संदर्भ क्र.६ वरील शासननिर्णयान्वये कृषि पर्यवेक्षकांनी १००% प्रस्तावांची मोका तपासणी करावयाची आहे.

१.१.२ मंडल कृषि अधिकारी यांच्याकडून सुक्ष्म सिंचनसंचाचे प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर कृषि पर्यवेक्षकांनी संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णया सोबतच्या परिशिष्ट-अ मधील अ.क्र.६ मधील नमुद १० दिवसाच्या कालावधीत संचाची तपासणी करून मोका तपासणी अहवाल तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयास सादर करावा.

१.२.३ कृषि पर्यवेक्षकांनी मोका तपासणीचे प्रपत्र स्वतःचे हस्ताक्षरात भरावे(परिशिष्ट- २ व ३)

१.१.४ कृषि पर्यवेक्षकांनी केंद्र शासनाच्या भूवन अॅपद्वारे भौगोलीक स्थानांकन (Geo tagging) पध्दतीने लाभार्थीची नोंदणी करणे अनिवार्य राहिल. तसेच, शेतकरी / शेतकरी प्रतिनिधी समवेत संचाचे अक्षांश / रेखांश सह फोटो काढून मोका तपासणी अहवालासोबत सादर करणे अनिवार्य राहिल.

१.१.५ मोका तपासणी अहवालावर लाभार्थीची/त्याच्या प्रतिनिधीची स्वाक्षरी घ्यावी व त्याखाली नाव नमूद करावे.

१.२.६ केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांमधील परिच्छेद ८.४ मध्ये नमुद केल्यानुसार Annexure-IV a ते Annexure- IV f मध्ये ०.४ हेक्टर ते ५.०० हेक्टर क्षेत्रा पर्यंतच्या Indicative Bill of Quantities (An indicative list of system components required for installing a drip irrigation system) नुसार निश्चित केलेल्या मापदंडाप्रमाणे अनुदानाची परिगणना करण्याच्या सुचना आहेत.

केंद्र शासनाच्या सुचना विचारात घेवून ०.४ हेक्टर क्षेत्रासाठी लागू असलेले Lateral 12 mm, Lateral 16 mm व Emitting pipe 12 mm आणि १.०० हेक्टर ते ५.०० हेक्टर क्षेत्रा पर्यंतच्या ठिबक सिंचन संचासाठी लागू असलेले Lateral 16 mm व Emitting pipe 16 mm बसविल्याची खात्री कृषि पर्यवेक्षकांची मोका तपासणी वेळी करावी.

१.२ मंडल कृषि अधिकारी -

१.२.१ लाभार्थी अर्जदाराकडून अनुदान मागणीच्या तालुकास्तरावर प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांतील कागदपत्रांची / अभिलेखांची तपासणी करण्यासाठी तालुका कृषि अधिकारी यांना मदत करावी.

१.२.२ मंडल कृषि अधिकारी प्रस्तावांची तपासणी / छाननी करून मोका तपासणी बाबत कृषि पर्यवेक्षकांना आदेशित करतील. तसेच, त्या त्या कृषि पर्यवेक्षकांच्या कार्यक्षेत्रातील लाभधारकांचे प्रस्ताव मोका तपासणीसाठी हस्तांतरीत करतील. कृषि पर्यवेक्षकांकडे हस्तांतरीत केलेल्या प्रस्तावांची नोंद मंडल कृषि अधिकारी यांनी ठेवावी, तसेच हस्तांतरीत केलेल्या प्रस्तावांची पोहोच कृषि पर्यवेक्षकांकडून घ्यावी.

१.२.३ मंडल कृषि अधिकारी यांनी शासनाने / खात्याने विहित केलेल्या मापदंडानुसार सुक्ष्म सिंचन संचाची तपासणी करावी.

१.३ तालुका कृषि अधिकारी -

१.३.१ लाभार्थी शेतकरी ऑनलाईन प्रणालीद्वारे नोंदणी करून योजनेत सहभागी होण्यासाठी अर्ज सादर करतील. संगणकीय प्रणालीमध्ये प्राप्त अर्जांमधील तपशिल (उदा. सर्वेनंबर प्रमाणे क्षेत्र, ८-अ प्रमाणे एकुण क्षेत्र, आधार नंबर, बँक खातेक्रमांक,यापूर्वी लाभ घेतलेले क्षेत्र इत्यादी) तपासन स्वयंचलीत संगणकीय प्रणालीद्वारे सुक्ष्म सिंचन संच बसविण्यासाठी उपलब्ध अनुदानाच्या मर्यादेत पुर्व संमती देतील.

१.३.२ पुर्वसंमती प्राप्त अर्जदाराने / शेतकऱ्याने सुक्ष्म सिंचन संच बसविल्यानंतर बील ईन्व्हाईस व अनुदान मागणीचा प्रस्ताव आवश्यक अभिलेखांच्या प्रतिसह ऑनलाईन प्रणालीवर ३० दिवसाचे आत सादर करावा. तालुका कृषि अधिकारी प्रस्तावाची, कागदपत्रांची / अभिलेखांची तपासणी संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णया सोबतच्या परिशिष्ट -अ मधील अ.क्र.५ मधील नमुद ७ दिवसाच्या कालावधीत मंडल कृषि अधिकारी यांच्या मदतीने पूर्ण करतील.

१.३.३ लाभार्थी शेतकऱ्यांकडून प्राप्त प्रस्ताव / अर्ज (Hard Copy) तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात नोंदवहीमध्ये तारखेनुसार व नोंदणी क्रमांकासह नोंदवतील. तसेच त्याची पोहोच पावती संबंधित शेतकऱ्यास देतील.

१.३.४ प्रस्तुत सुचनातील परिच्छेद ६ (६) मध्ये नमुद केलेल्या १ ते ९ कागदपत्राव्यतिरिक्त जादाच्या कागदपत्रांची मागणी लाभार्थी शेतकऱ्यांकडून करण्यात येवू नये अथवा अनुदान मागणीचे प्रस्ताव नाकारण्यात येवू नयेत.

१.३.५ शेतकऱ्यांकडून घ्यावयाचे हमीपत्र साध्या कागदावर घेण्यात यावे. कोणत्याही प्रकारच्या बंधपत्राद्वारे (Bond Paper) हमीपत्राची मागणी करण्यात येवू नये.

१.३.६ (अ) कंपनीचे तज्ञ प्रतिनिधी (Technical Representative) यांनी GPRS द्वारे टिबक व तुषार सिंचन संचाचे सर्वेक्षण करून केलेल्या क्षेत्राचा अक्षांश / रेखांश सह फोटो प्रस्तावासोबत सादर करावा.

१.३.६ (ब) संबंधित कंपनीचे तज्ञ प्रतिनिधी (Technical Representative) यांच्या प्राप्त झालेल्या नमुना स्वाक्षरीनुसार (Specimen Signature) आराखड्यावर स्वाक्षरी व संबंधित कंपनीचे सिल असल्याची खात्री करूनच तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्रस्ताव स्विकारावेत.

१.३.७ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडून संबंधित कंपनीचे तज्ञ प्रतिनिधी (Technical Representative) यांच्या प्राप्त झालेल्या नमुना स्वाक्षरीच्या प्रति (Specimen Signature) मोक्या तपासणीच्या अनुषंगाने सर्व कृषि पर्यवेक्षकांना उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.

१.३.८ कृषि पर्यवेक्षकांकडून तालुका कार्यालयाकडे प्राप्त झालेले मोक्या तपासणी अहवाल संगणकीय प्रणालीवर नोंदवावेत(upload).

१.३.९ बील इन्व्हाईस (Bill Invoice) तपासताना -

(अ) जीएसटीएन क्रमांक, सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनीने सादर केलेले व कृषि विभागाने मान्यता दिलेले किंवा त्यापेक्षा कमी दर,

(ब) प्रत्येक घटकाचा बॅच नंबर ईत्यादी नोंदी असल्याची खात्री करावी.

(क) बिल इन्व्हाईस कंपनीचे असावे, ते जर कंपनीने नेमलेल्या अधिकृत वितरकाचे असेल तर त्या बिलावर अधिकृत कंपनी प्रतिनिधीची स्वाक्षरी, नाव व कंपनीचे सिल / शिक्का असावा.

१.३.१० अर्जामध्ये नमुद केलेले पिक प्रत्यक्ष मोक्या तपासणीत आढळून आलेले नाही म्हणून अर्जदाराचा अर्ज नाकारण्यात येऊ नये. मोक्या तपासणीच्या वेळी Lateral Spacing मधील जे अंतर आढळून आले असेल, त्यानुसार प्रत्यक्ष अनुदानाची परिगणना करण्यात यावी.

१.३.११ सुक्ष्म सिंचन आराखडा तांत्रिकदृष्ट्या योग्य व आर्थिकदृष्ट्या किफायतशिर असल्याचे प्रमाणपत्र कंपनीचे तज्ञ प्रतिनिधीनी(Technical Representative) त्यांचे नांव, दिनांकीत स्वाक्षरी व कंपनीच्या शिक्क्यासह प्रस्तावासोबत दिले आहे काय याची खात्री करावी.

१.३.१२ सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत सहभागी लाभार्थी शेतकऱ्यांची नोंदणी अथवा अनुदानासाठीचे अर्ज रद्द केल्यास अर्ज रद्द करण्याची कारणे स्पष्टपणे नमुद करून लेखी स्वरूपात संबंधित लाभधारकास तालुकास्तरावरून कळविण्यात यावे. तसेच, संबंधित सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक अथवा संबंधित उत्पादकांचे अधिकृत वितरक / विक्रेत्यांना त्याची प्रत देण्यात यावी.

१.३.१३ अनुदान प्रस्तावाची छाननी करताना शेतकऱ्यांच्या मालकी हक्काचा ७/१२ व ८-अ उतारा, सिंचनाची सुविधा, कायमस्वरूपी विद्युत जोडणी, आधार लिंक राष्ट्रीयकृत बँकेतील खाते आहे काय, राष्ट्रीय बागवानी मंडळाकडून/ इतर कोणत्याही केंद्र किंवा राज्य योजनेतर्गत यापूर्वी सुक्ष्म सिंचन संचाकरीता लाभ घेतला नाही इत्यादी व इतर सर्व अनुषंगिक बाबी तपासाव्यात.

Handwritten signature

१.३.१४ विविध लागवड अंतरावरील क्षेत्राकरीता खर्च मर्यादा व अनुदान मर्यादा.

अ. ठिबक सिंचन - केंद्र शासनाने सन २०१७-१८ मध्ये प्रसिध्द केलेल्या मार्गदर्शक सुचनातील परिच्छेद - ८ नुसार ठिबक सिंचन संच उभारणीच्या खर्च मर्यादा निश्चीत केलेल्या आहेत. त्यानुसार विविध लॅटरल अंतर व प्लॉट साईजनुसार ठिबक सिंचन संचाचे अनुदान परिगणना करणेसाठी खालील प्रमाणे खर्च मर्यादा राहिल.

लॅटरल अंतर मीटर	०.४ हेक्टर	१ हेक्टर	२ हेक्टर	३ हेक्टर	४ हेक्टर	५ हेक्टर
१२ x १२	१५८५३	२१६४३	३४४१७	५३४३७	६६४८०	८४६५३
१० x १०	१६४१९	२३०४७	३७१७१	५७६४७	७२२०५	९१८०६
९ x ९	१६८२६	२४०३५	३९१४५	६०६१०	७६२३८	९६८५२
८ x ८	१७३५१	२५३३२	४१६५०	६४५००	८१५२७	१०३४५९
६ x ६	१९०९६	३०५३४	५१०४५	८२४७२	१०००१६	१२५४९८
५ x ५	२०६७४	३४६६४	५९१५४	८५४८४	१०८६३५	१४५९६४
४ x ४	२१४१४	३६५६२	६४०८४	९९९६५	१३०८८४	१५५७७८
३ x ३	२३०५५	४२०३४	७२७५९	११२०६५	१४०९३६	१७६४५७
२.५ x २.५	३११५६	६००६५	१०९३४५	१६७०११	२३४३९६	२८६२९७
२ x २	३६३५८	७३१३८	१४१९५७	२०६२३२	२८६५०४	३५१६६७
१.५ x १.५	४१३६९	८५६०३	१६३१३७	२४३६३३	३३६४८४	४१४००२
२.५० x ०.६	३०८१०	६३१४५	११६०४२	१७७३४५	२४६२७६	३०२३१८
१.८० x ०.६	३७८४५	८०५९९	१५२५५१	२२९६३७	३१२७८४	३८९५११
१.२० x ०.६ (किंवा त्यापेक्षा कमी अंतर)	५०३८८	११२२३७	२१३४००	३२३०१९	४३५७८८	५४५१८१

ब. तुषार सिंचन संच -

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार खालील प्रमाणे संच उभारणीच्या किंमती निर्धारित केलेल्या आहेत. सदर मार्गदर्शक सूचनानुसार तुषार सिंचन संच उभारणीच्या निर्धारित केलेल्या किंमती अनुदान परिगणना करण्यासाठी अंतिम समजण्यात याव्यात.

अनुदान परिगणनेसाठी तुषार सिंचन संच उभारणीसाठी प्रति हेक्टरी खर्च मर्यादा (रुपये)

चल स्पिंकलर (पोर्टेबल)

क्षेत्र (हे)	६३ मी.मी.	७५ मी.मी.	९० मी.मी.
१.०० हे.पर्यंत	१९५४२	२१९०१	०.००
२.०० हे.पर्यंत	२८३१३	३१३७२	०.००
३.०० हे.पर्यंत	लागू नाही	लागू नाही	४२३४५
४.०० हे.पर्यंत	लागू नाही	लागू नाही	५३४०४
५.०० हे.पर्यंत	लागू नाही	लागू नाही	६०४५९

मायक्रो स्पिंकलर

क्षेत्र (हे)	अंतर ५ x ५ मी.	अंतर ३ x ३ मी
०.४०	२९६१३	३४६३७
१.००	५८९३२	६७२२१
२.००	१०३५८१	१२११३८
३.००	१४९३०५	१७२९६८
४.००	२०१६१२	२३८८४५
५.००	२५४८७२	२९०९९५

मीनी स्पिंकलर

क्षेत्र (हे)	अंतर १० × १० मी.	अंतर ८ × ८ मी
०.४	४१३६३	४३०२३
१	८५२१२	९४०२८
२	१६००१३	१७०११८
३	२४२९८२	२६३३६१
४	३१२७५२	३४४०१३
५	३८३१२३	४२५३५५

सेमी पर्मानंट इरिगेशन सिस्टीम

क्षेत्र (हे)	खर्च मर्यादा (रुपये)
०.४	२२५५७
१	३६६०७
२	६९८०४
३	९४२१८
४	१२०३९२
५	१४६०५३

लार्ज व्हालूम स्पिंकलर इरिगेशन सिस्टीम (रेनगन)

क्षेत्र (हे)	६३ मी.मी.	७५ मी.मी.	९० मी.मी.
१	२८६८१	३४५१३	लागू नाही
२	लागू नाही	४३७८६	लागू नाही
३	लागू नाही	लागू नाही	५६८१८
४	लागू नाही	लागू नाही	६५८५६
५	लागू नाही	लागू नाही	७२३२२

१.३.१५ तालुका कृषि अधिकारी मोका तपासणी अंती प्रत्यक्षात सुक्ष्म सिंचन संच बसविलेल्या लाभधारकाच्या प्रस्तावानुसार संदर्भ क्र.१ वरील केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांमधील Annexure-IV a ते Annexure- IV f मध्ये देण्यात आलेल्या Drip Irrigation Technology - Indicative Bill of Quantities आणि Annexure-V ते Annexure-IX मध्ये देण्यात आलेल्या Indicative Bill of Quantities (BoQ) for Raingun Sprinkler Irrigation System तरतुदी व मानांकनानुसार शेतकऱ्याने उपकरणे बसविलेली आहेत यांची खातरजमा करुन अनुदानाची परिगणना करतील. तसेच, शेतकऱ्यास अनुदानाची अदायगी करण्यासाठी प्रस्ताव शिफारशीसह संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णया सोबतच्या परिशिष्ट-अ मधिल अ.क्र.७ मध्ये नमुद केलेल्या ७ दिवसाच्या कालावधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना ऑनलाईनप्रणालीद्वारे सादर करतील.

(केंद्र शासनाच्या कार्यात्मक मार्गदर्शक सुचनाची प्रत सोबत सलग्न केली आहे. तसेच केंद्र शासनाच्या कार्यात्मक मार्गदर्शक सुचनाची प्रत केंद्र शासनाच्या pmksy.gov.in या संकेतस्थळावरुनही उपलब्ध करुन घेता येईल)

१.३.१६ केवळ मोका तपासणीतील विलंबामुळे शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम जमा करण्यात विलंब होत असल्याचे आंतरविभागीय तपासणीमध्ये दिसून आले आहे. त्यामुळे शासनाने विहित

Yash

करुन दिलेल्या वेळेत प्राप्त प्रस्तावांची छाननी पुर्ण करणे व कृषि पर्यवेक्षकाकडून विहित कालमर्यादेत मोका तपासणीची कार्यवाही पुर्ण करुन घेण्याची संपूर्ण जबाबदारी तालुका कृषि अधिकारी यांची राहिल .

१.३.१७ तालुका कृषि अधिकारी यांनी कृषि सहाय्यकामार्फत प्रत्येक तीन महिन्यांनंतर प्रत्येक गावात बसविलेले ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच लाभाध्यांची तपशिलवार माहिती त्या गावातील कृषि वार्ताफलकावर प्रसिध्द करावी. यामध्ये लाभाध्यांचे नांव, सर्वे नं., ठिबक / तुषार क्षेत्र, पीक व दिलेले अनुदान इत्यादी तपशिल असावा.

१.३.१८ शासनाने / खात्याने ठरवुन दिलेली भौतीक / गुणनियंत्रणाबाबतची तपासणी करणे.

१.३.१९ वितरक / विक्रेत्यांनी विहित परिशिष्ट-५(क), परिशिष्ट-५(ड) आणि परिशिष्ट-५(इ) मधिल तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयास सादर केलेली माहिती जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना दरमहा सादर करतील.

१.३.२० पात्र शेतकऱ्यास ५ हेक्टर क्षेत्राच्या मर्यादेत लाभ द्यावा, मात्र सन २०१४-१५ पर्यंत योजनेचा लाभ घेतलेल्या शेतकऱ्यांना त्याच क्षेत्रावर लाभ घेतल्याच्या तारखेपासून १० वर्षांच्या कालावधीमध्ये व सन २०१५-१६ पासून लाभ घेतलेल्या शेतकऱ्यांना त्याच क्षेत्रावर लाभ घेतल्याच्या तारखेपासून ७ वर्षांच्या कालावधीसाठी अनुदान अनुज्ञेय असणार नाही. तशा प्रकारचे शेतकऱ्यांकडून लेखी घेण्यात यावे. याबाबतची खातरजमा करण्याची संपूर्ण जबाबदारी तालुका कृषि अधिकारी यांची राहिल.

१.३.२१ केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत प्रति थेंब अधिक पिक सुक्ष्म सिंचन घटकांतर्गत लाभाध्यांना देय असलेले अनुदान खालीलप्रमाणे असेल.

अ.क्र.	शेतकारी वर्गवारी	अनुदान मर्यादा
१.	अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकरी	अनुज्ञेय खर्चाच्या ५५% अथवा प्रत्यक्ष झालेल्या खर्चाच्या ५५% यापैकी कमी असेल ते.
२.	इतर शेतकरी	अनुज्ञेय खर्चाच्या ४५% अथवा प्रत्यक्ष झालेल्या खर्चाच्या ४५% यापैकी कमी असेल ते.

१.३.२२ (अ) संदर्भ क्र.५ वरील शासन निर्णयान्वये अवर्षण प्रवण क्षेत्र, आत्महत्याग्रस्त जिल्हे व नक्षलग्रस्त जिल्हे यामधील शेतकऱ्यांसाठी मुख्यमंत्री शाश्वत कृषी सिंचन योजना सन २०१९-२० मध्ये राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे.

(ब) मुख्यमंत्री शाश्वत कृषी सिंचन योजनेतील सुक्ष्म सिंचन घटकांतर्गत प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेतर्गत अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना देय ५५% अनुदानास २५% पुरक अनुदान देवून ८०% अनुदान देणेसाठी व इतर शेतकऱ्यांना (५ हेक्टरच्या मर्यादेत) देय ४५% अनुदानास ३०% पुरक अनुदान देवून ७५% अनुदान देय आहे.

(क) शासन निर्णयातील परिच्छेद अ (२) नुसार -

(i) राज्यातील अवर्षणप्रवण घोषित १४९ तालुके(प्रत सोबत परिशिष्ट-१३ मध्ये सहपत्रीत केली आहे),

(ii) सद्यःस्थितीत अमरावती व औरंगाबाद महसुल विभागातील सर्व व नागपूर विभागातील वर्धा हे १४ आत्महत्याग्रस्त जिल्हे (अमरावती विभाग - अमरावती, बुलडाणा, अकोला, वाशिम, यवतमाळ औरंगाबाद विभाग- औरंगाबाद, जालना, बीड, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, परभणी, हिंगोली नागपूर विभाग- वर्धा)

आणि

(iii) केंद्र शासनाने नक्षलग्रस्त म्हणून घोषित केलेल्या चंद्रपूर, गोंदिया व गडचिरोली जिल्हयांमध्ये मुख्यमंत्री शाश्वत कृषी सिंचन योजना राबविण्यात येणार आहे.

(iv) तसेच, शासन निर्णयातील परिच्छेद-ब (२) नुसार महाराष्ट्राच्या जलद विकासासाठी उपाययोजनांच्या विशेष कार्यक्रमांतर्गत विदर्भ व मराठवाडय़ातील सर्व अल्प व अत्यल्पभूधारक शेतकऱ्यांना २५% व इतर शेतकऱ्यांना ३०% पुरक अनुदान देवून अनुक्रमे

८०% व ७५% च्या मर्यादेत अनुदान देय राहणार आहे. त्यामुळे विदर्भातील नागपूर(सर्व तालुके) व भंडारा जिल्हयांना देखिल सदर योजना लागू होईल.

(v) उपरोक्त (i) मध्ये नमुद केल्यानुसार अवर्षणप्रवण घोषित १४९ तालुक्यांपैकी विदर्भ व मराठवाडयातील तालुके वगळता नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, सातारा, सांगली या जिल्हयातील अवर्षणप्रवण घोषित ७० तालुक्यांसाठी मुख्यमंत्री शाश्वत कृषी सिंचन योजना लागू राहिल.

१.३.२३ वरील प्रमाणे सर्व खात्री करून तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्रस्ताव अंतिम करावा.

१.४ उपविभागीय कृषि अधिकारी -

१.४.१ संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-अ नुसार ठरवून दिलेल्या वेळापत्रकानुसार उपविभाग स्तरावरून योजना अंमलबजावणीचे सनियंत्रण करणे.

१.४.२ शासनाने/खात्याने ठरवून दिलेल्या मापदंडानुसार भौतिक/आर्थिक/गुणनियंत्रणाबाबतची तपासणी करणे.

२ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी -

२.१ जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी लाभार्थ्यांची निवड आणि अनुदानाचे वितरण पारदर्शक पध्दतीने व शासन निर्णयानुसार होईल याची जिल्हास्तरावरून खातरजमा करावी.

२.२ प्रस्तुत सुचनातील परिच्छेद-६(६) मध्ये नमुद केलेल्या १ ते ९ कागदपत्राव्यतिरिक्त जादाच्या कागदपत्रांची मागणी लाभार्थी शेतकरी अथवा सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनीचे अधिकृत वितरक / विक्रेते यांच्याकडून करण्यात येवू नये अथवा अनुदान मागणीचे प्रस्ताव नाकारण्यात येवू नयेत.

२.३ कृषि आयुक्तालयस्तरावरून पुर्वसंमतीसाठी ई-टिबक अज्ञावलीवर जिल्हानिहाय दर्शविण्यात आलेले अनुदान अधिनस्त तालुका कृषि अधिकाऱ्यांच्या लॉगइन मध्ये उपलब्ध करून द्यावे.

२.४ केंद्र शासनाकडून वेळो वेळी प्राप्त होणारा निधी कृषि आयुक्तालयस्तरावरून जिल्हास्तरावरील PFMS खात्यावर प्राप्त झाल्यानंतर. प्राप्त निधीचे तालुकानिहाय वितरण ई-टिबक अज्ञावलीवर दर्शवावे.

२.५ कृषि आयुक्तालयस्तरावरून सन २०१९-२० मध्ये नोंदणी व नुतनीकरणास मान्यता दिलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकांनी प्राधिकृत केलेल्या वितरक / विक्रेत्यांची जिल्हास्तरावरून सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत सुक्ष्म सिंचन संच पुरवठा करणेसाठी नोंदणीस मान्यता द्यावी.

२.६ तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडून ऑनलाईन प्रणालीद्वारे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची / अनुदान परिगणनेची तपासणी / पडताळणी जिल्हास्तरावर करावी. त्यानुसार लाभधारकास देय असणाऱ्या अनुदानाची रक्कम PFMS प्रणालिशी सलगन केलेल्या बँक खात्यातून संदर्भ क्र.६ वरील शासननिर्णया सोबतच्या परिशिष्ट-अ मधील अ.क्र.८ मधील नमुद १५ दिवसाच्या कालावधीत लाभार्थ्यांच्या आधार सलगन राष्ट्रीयीकृत बँकखात्यामध्ये जमा करावी.यापेक्षा जास्त कालावधी लागल्यास लेखा अधिकारी, सहाय्यक लेखा अधिकारी व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना जबाबदार धरले जाईल.

२.७ संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-अ नुसार ठरवून दिलेल्या वेळापत्रकानुसार जिल्हा व तालुकास्तरावरून योजना अंमलबजावणीचे सनियंत्रण करावे.

२.८ प्रत्येक कंपनीने जिल्हयात पुरवठा केलेले व विक्री केलेल्या सहित्याची पडताळणी प्रत्येक महिन्याला करणे.

२.९ केंद्र/राज्य/महालेखापाल यांच्या लेखापरिक्षण अहवालातील लेखा आक्षेपांची विहित मुदतीत पुर्तता करण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.

२.१० शासनाने/खात्याने ठरवून दिलेली भौतिक व गुणनियंत्रणा बाबत नमुने काढून तपासणीसाठी पाठवतील.

२.११ जिल्हयातील टिबक सिंचन कार्यक्रमाचे संपूर्ण भौतिक व आर्थिक सनियंत्रण करणे.

२.१२ सुक्ष्म सिंचन संचाची उभारणी केलेल्या लाभधारक शेतकऱ्याला विक्री पश्चात सेवा मिळत नसल्याचे निदर्शनास आल्यास, संबंधीत विक्रेता / वितरक व कंपनीवर केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनातील तरतुदीनुसार दंडात्मक कारवाई करण्यात येईल. त्याबाबतचा प्रस्ताव जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी हे विभागीय कृषि सहसंचालक यांच्या मार्फत व त्यांच्या शिफारशीसह कृषि आयुक्तांलयास सादर करतील.

२.१३ कंपनीचे अधिकृत तज्ञ प्रतिनिधी व प्राधिकृत वितरक / विक्रेत्यांची नावे सविस्तर तपशिल व नमुना स्वाक्षरीसह तालुका कृषि अधिकारी यांना कळवावी.

२.१४ सुक्ष्म सिंचन संच बसविलेल्या संचाची मोका तपासणी वेळेत पुर्ण होण्यासाठी जिल्हयातील तालुकानिहाय प्राप्त अर्जाचे प्रमाण विचारात घेवून, ज्या तालुक्यामध्ये अर्जाचे प्रमाण तुलनेत जास्त आहे. अशा तालुक्यासाठी अन्य तालुक्यातील कृषि पर्यवेक्षकांच्या सेवा मोका तपासणीच्या कामासाठी केवळ तात्पुरत्या स्वरूपात उपलब्ध करून द्याव्यात.

२.१५ सुक्ष्म सिंचन संचांना पूर्वसंमती ही जिल्हयाला मंजूर लक्षांकाच्या मर्यादित देण्यात यावी. कोणत्याही परिस्थितीत त्या वर्षाच्या अनुदानापेक्षा जास्त रकमेच्या प्रस्तावांना मान्यता देवून अतिरिक्त दायित्व निर्माण करू नये. आर्थिक वर्षात पूर्वसंमती दिलेले प्रस्ताव प्रलंबित राहिल्यास संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना जबाबदार धरून त्यांचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात येईल.

२.१६ आयुक्तालयाने नेमून दिलेल्या संचाची व टक्केवारी प्रमाणे रँडम पध्दतीने तपासणी करतील.

३. विभागीय कृषि सहसंचालक -

सुक्ष्म सिंचन योजनेतील गुणवत्ता राखण्यासाठी विभागस्तरावर पथकांची स्थापना करून त्यांच्यामार्फत क्षेत्रिय स्तरावर बसविलेल्या कमीत कमी ५% मात्र जास्तीत जास्त २५० सुक्ष्म सिंचन संचाची आंतरविभागीय रँडम पध्दतीने निवड करून तपासणी करावयाची आहे. याचे संपूर्ण सनियंत्रण विभागस्तरावरून करण्यात यावे. यासाठी पुढील प्रमाणे कार्यपध्दती अवलंबावी.

३.१ राज्यातील एका विभागाने दुस-या विभागातील जिल्हयांतर्गत बसविण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संचाची आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नियोजन करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार संबंधित विभागाने त्याच्यासमोर दर्शविलेल्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे.

अ. क्र.	ज्यांनी तपासणी करावयाची तो विभाग	ज्या विभागाची तपासणी करावयाची तो विभाग
१.	ठाणे विभाग	नाशिक विभाग
२.	नाशिक विभाग	ठाणे विभाग
३.	पुणे विभाग	कोल्हापूर विभाग
४.	कोल्हापूर विभाग	पुणे विभाग
५.	औरंगाबाद विभाग	लातूर विभाग
६.	लातूर विभाग	औरंगाबाद विभाग
७.	अमरावती विभाग	नागपूर विभाग
८.	नागपूर विभाग	अमरावती विभाग

३.२ ज्या विभागाची तपासणी करावयाची त्या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने तपासणी पथकास सर्व अभिलेख उपलब्ध करून द्यावेत. तसेच संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी/कर्मचारी यांना तपासणीसाठी उपस्थित राहण्याच्या सक्त सुचना द्याव्यात.

३.३ तपासणी करणा-या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने, तपासणी करावयाच्या विभागातील विभागीय कृषि सहसंचालक यांचेशी संपर्क साधून त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्ह्यात सन २०१९-२० मध्ये बसलेल्या संचांच्या तपासणीचे नियोजन करावे.

३.४ सदरची तपासणी दरमहा करुन मार्च, २०२० अखेर तपासणी विहित टक्केवारी / संच तपासणी मर्यादेनुसार पुर्ण होईल यादृष्टीने नियोजन करावे.

३.५ विभागातील सर्व जिल्ह्यांत व सर्व तालुक्यात तपासणी होईल आणि ती तेथे बसलेल्या संचाच्या प्रमाणात असेल याची खात्री करण्याची जबाबदारी तपासणी करणा-या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालक यांची राहिल.

३.६ **तपासणी पथक** - प्रत्येक विभागात विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावर आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विशेष पथकांची स्थापना करण्यात यावी.

अ. क्र.	तपासणी पथकातील सदस्य	तपशील	सदस्य संख्या
१.	अधिक्षक कृषि अधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय	पथक प्रमुख	
२.	कृषि उपसंचालक/उप विभागीय कृषि अधिकारी	सदस्य	१
३.	तंत्र अधिकारी/तालुका कृषि अधिकारी	सदस्य	१
४.	मंडल कृषि अधिकारी/कृषि अधिकारी	सदस्य	१

३.७ विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालयातील **अधिक्षक कृषि अधिकारी** यांनी पथक प्रमुख म्हणून आंतरविभागीय तपासणीचे नियोजन व संनियंत्रण करावे.

३.८ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी क्षेत्रिय व कार्यालयीन कामकाजाचा अंदाज घेऊन तपासणी पथकातील सदस्यांची निवड करुन तसे आदेश निर्गमित करावेत.

३.९ विभागीय कृषि सह संचालक यांनी तपासणीचा अहवाल त्यांच्या अभिप्रायासह कृषि आयुक्तालयास प्रत्येक तिमाहीच्या शेवटी सादर करावा. तथापि **तपासणीत गंभीर त्रुटी /उणिवा / अनियमितता आढळून आल्या** तर त्याबाबत तातडीने कारवाई करुन अहवाल कृषि आयुक्तालयास सादर करतील.

३.१० तपासणी सोबतच्या **परिशिष्ट-४** मधील नमुन्यानुसार करण्यात यावी.

३.११ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी अधिनस्त सर्व कर्मचारी/अधिका-यांचे तपासणी अहवाल वेळेवर सादर होतील याचे संनियंत्रण व पाठपुरावा करावा.

३.१२ विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांचे विभागातील भौतिक व आर्थिक प्रगतीचे संनियंत्रण करावे.

३.१३ आयुक्तालयाने नेमुन दिलेल्या संचाची व टक्केवारी प्रमाणे रँडम पध्दतीने तपासणी करतील.

४. कृषि आयुक्तालयस्तरावरून तपासणी -

कृषि आयुक्तालयस्तरावरून देखिल प्रत्येक विभागातील जिल्हांतर्गत बसविण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संचाची यादृच्छीक(Randam) पध्दतीने तपासणी करण्यात येईल.यासाठीचे पथक खालील प्रमाणे राहिल.

अ.क्र.	पदनाम	तपशील
१	कृषि सहसंचालक(फलो)	पथक प्रमुख
२	संबधित जिल्हयांचे जि.अ.कृ.अ.कार्यालयातील कृ.उ.स.	सदस्य
३	कृषि उपसंचालक(सिंचन)	सदस्य
४	कृषि अधिकारी, कृषि आयुक्तालय	सदस्य

सदर पथकाने मागील वर्षामध्ये सर्वात जास्त सुक्ष्म सिंचन संच बसविलेल्या १० जिल्हयातील प्रत्येकी ५ सुक्ष्म सिंचन संचांची यादृच्छीक(Randam)पध्दतीने निवड करुन त्याची सखोल तपासणी करावी आणि त्याचा अहवाल संचालक(फलो) यांना सादर करावा.

५. कंपनी व वितरकांसाठी सुचना -

- ५.१ कंपनीने प्राधिकृत केलेल्या विक्रेते / वितरकांना जिल्हास्तरावरून सुक्ष्म सिंचन योजनेंतर्गत सुक्ष्म सिंचन संच पुरवठा करणेसाठी नोंदणीस मान्यता देण्यात येईल.
- ५.२ सुक्ष्म सिंचन योजनेंतर्गत विक्रेता / वितरकास कमाल दोन कंपन्यांसाठी नोंदणी करता येईल.
- ५.३ सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनीच्या अधिकृत वितरकास लगतचे दोन जिल्ह्यात नोंदणी करता येईल. यासाठी कोणत्याही एका जिल्ह्यामध्ये नोंदणी शुल्क व आवश्यक रकमेची बँक गॅरंटी सादर करून नोंदणी करावी व त्याआधारे लगतच्या जिल्ह्यामध्ये नोंदणी करावी. यासाठी वेगळे शुल्क व बँक गॅरंटी देण्याची आवश्यकता नाही.
- ५.४ कंपनी जर त्यांच्या अधिकृत वितरकामार्फत सुक्ष्म सिंचन संच बसवत असेल तर कंपनी प्रतिनिधी म्हणून त्यांनी अधिकृत केलेल्या व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्याकडे नोंदणी केलेल्या वितरकाच्या स्वाक्षरीने बिल(Invoice) देईल.
- ५.५ वितरकांकडून शेतकऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या बिलाच्या सर्व प्रतीवर शेतकरी / प्रतिनिधीच्या स्वाक्षरी घेऊन, स्थळप्रतीवर प्रत मिळाल्याची शेतकऱ्यांची किंवा त्यांच्या प्रतिनिधीची नावासह स्वाक्षरी घेणे बंधनकारक राहिल. तसेच सदरच्या बिलाच्या तीन प्रती करून एक प्रत प्रस्तावासाठी, एक प्रत शेतकऱ्यास व एक प्रत वितरकाने स्वतःच्या दफ्तरी ठेवावी.
- ५.६ केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार उत्पादक कंपन्यांना त्यांचे स्वतःचे दरपत्रक लागू करण्यास आणि त्यानुसार बिलिंग करण्यास परवानगी देण्यात आली आहे. त्यामुळे कंपनी अथवा अधिकृत कंपनी प्रतिनिधी शेतकऱ्यांना ठिबक / तुषार सिंचन संच साहित्य खरेदीचे जे बील देतील त्या बीलावर प्रत्यक्ष दराबरोबरच कंपनीने शासनास कळविलेले दर सुध्दा नमुद करणे वितरकांना बंधनकारक राहिल जेणे करून शेतकऱ्यांना कंपनीचे मुळ दरही अवगत होतील.

अ. क्र.	सुक्ष्म सिंचन संच घटक / साहित्याचा प्रकार	बॅच क्रमांक	सीएमएल क्रमांक	आकार	मीटर / संख्या	कंपनीने शासनास सादर केलेले दर	प्रत्यक्ष दर	रक्कम
---------	---	-------------	----------------	------	---------------	-------------------------------	--------------	-------

५.७ सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकांच्या विविध घटकांच्या दरामध्ये कमीत कमी तफावत असावी, शक्यतो दर समांतर / सममुल्य असावेत(at par).

५.८ वितरकाने शेतकऱ्यांचे शेतावर संच बसविल्यानंतर विक्रीपश्चात सेवा पुरवाव्यात व संचाची निगा घेणेबाबत मार्गदर्शन करावे.

५.९ कंपनीच्या तज्ञ प्रतिनिधीने (Technical Representative) अर्जदार शेतकऱ्याच्या शेताचे सर्वेक्षण करून पिकाच्या दोन ओळीमधील अंतर, दोन रोपामधील अंतर, पिकनिहाय पाण्याची गरज, माती व पाणी परिक्षण अहवाल तसेच ज्या क्षेत्रावर संच बसवावयाचा आहे त्या क्षेत्राच्या चारही बाजूंचे जीपीआरएस (GPRS) द्वारे सर्वेक्षण करून सुक्ष्म सिंचन संचाचा आराखडा तयार करावा. तसेच, सर्वेक्षण केलेल्या क्षेत्राचा अक्षांश / रेखांश सह फोटो प्रस्तावासोबत जोडण्यासाठी शेतकऱ्यांस उपलब्ध करून दयावा.

५.१० सुक्ष्म सिंचन संचाचा आराखडा ग्राफ पेपरवर असावा. आराखडा तांत्रिकदृष्ट्या योग्य व आर्थिकदृष्ट्या किफायतशिर असल्याचे प्रमाणपत्र कंपनीच्या तज्ञ प्रतिनिधीने द्यावे. कंपनीने/कंपनी प्रतिनिधीने सदरचा आराखडा संबंधित शेतकऱ्यास द्यावा.

५.११ सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनी अथवा त्यांनी प्राधिकृत केलेले विक्रेते / वितरकांनी तांत्रिकदृष्ट्या योग्य आराखडयाप्रमाणे संच बसविण्याची कार्यवाही कंपनीच्या तज्ञ प्रतिनिधीद्वारे (Technical Representative) पूर्ण करावी. संचातील घटक हे केंद्र शासनाने विहित केलेले बी.आय.एस.(BIS) दर्जाचे असणे बंधनकारक राहिल.

५.१२ शेतक-यांच्या शेतावर कंपनीमार्फत बसविलेल्या ठिबक सिंचन संचाच्या घटकामध्ये ३ वर्षांच्या कालावधीत काही उत्पादन दोष आढळून आल्यास तो सुस्थितीत करून देण्याची (Performance Warrantee) जबाबदारी वितरक / विक्रेता व कंपनीची राहिल.

५.१३ तीन वर्षांपर्यंत विक्री पश्चात सेवा देणे कंपनीवर बंधनकारक राहिल.लाभार्थी शेतक-यांना सुक्ष्म सिंचन संचामध्ये उत्पादन दोष / कार्यक्षमते संदर्भात काही तक्रार असल्यास, शेतक-यांना तक्रार करता यावी याकरीता वितरकाने माहिती पुस्तकाबरोबर टोल फ्री क्रमांकही उपलब्ध करून देणे बंधनकारक राहिल.

५.१४. या आर्थिक वर्षामध्ये कंपनीने उत्पादीत केलेल्या व त्यांनी राज्यात विक्रीसाठी जिल्हानिहाय प्राधिकृत केलेल्या वितरकांना पुरविलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच घटकांची माहिती सोबतच्या **परिशिष्ट-५(अ)** मध्ये व सुक्ष्म सिंचन संच विक्रीपोटी शासनास जमा केलेल्या वस्तु व सेवा कराची (GST) महीना निहाय माहिती **परिशिष्ट-५(ब)** मध्ये पुढील महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी आणि कृषि आयुक्तालयास सादर करतील.

५.१५. वितरक / विक्रेत्यांनी आर्थिक वर्षामध्ये त्यांना प्राधिकृत केलेल्या कंपनीकडून विक्रीसाठी वितरीत केलेल्या व त्यांच्या स्तरावर प्राप्त झालेल्या सुक्ष्म सिंचन संच घटकांची माहिती विहीत **परिशिष्ट-५(क)** मध्ये व सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत शेतक-यांना वितरीत केलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच घटकांची माहिती **परिशिष्ट-५(ड)** मध्ये (सादरची माहिती वितरकांनी त्यांचेस्तरावर ठेवलेल्या साठा नोंदवहीतील नोंदीवरून उपलब्ध करून द्यावी)

तसेच, सुक्ष्म सिंचन संच विक्रीपोटी शासनास जमा करण्यात आलेल्या वस्तु व सेवा कराची (GST) माहिती विहीत **परिशिष्ट-५(इ)** मध्ये पुढील महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत तालुका कृषि अधिकारी यांना सादर करणे बंधनकारक राहिल. १० तारखेपर्यंत असा हिशोब दिलेल्या अधिकृत विक्रेते / वितरक असलेल्या कंपन्यांचेच प्रस्ताव तालुका कृषि अधिकारी हे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना सादर करतील.

५.१६ केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनामधिल परिच्छेद १४(३) ते १४(७) मध्ये सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकांनी स्वतः उत्पादीत करावयाचे घटक निश्चित केलेले आहेत. याव्यतिरिक्त सुक्ष्म सिंचन संच उभारणीसाठी आवश्यक असलेले अन्य घटक प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रति थेंब अधिक पिक सुक्ष्म सिंचन घटकांतर्गत त्या त्या वर्षात सुक्ष्म सिंचनाची कामे करण्यास मान्यता देण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकांकडून बाह्यस्रोताद्वारे (outsourcing) वापरण्याची मुभा राहिल. तथापी, बाह्यस्रोताद्वारे (outsourcing) वापरलेल्या घटकांच्या गुवत्तेची खात्री देणे संबंधित उत्पादक कंपनीवर बंधनकारक राहिल.

६. लाभार्थी शेतक-यांकडून अर्ज स्वीकारणे -

६.१ लाभार्थी शेतक-यांकडून अर्ज फक्त ई-ठिबक अज्ञावलीमध्ये ऑनलाईन प्रणालीद्वारेच स्वीकारण्यात येतील.

६.२ सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या लाभार्थी शेतक-यांनी ई-ठिबक अज्ञावलीद्वारे स्वतःची नोंदणी करावी व पुर्वसंमतीसाठी ऑनलाईन अर्जसादर करावा.(सविस्तर कार्यपध्दती संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णयातील परिच्छेद ५(V) ते ५(XXI) मध्ये देण्यात आलेली आहे)

६.३ लाभार्थींनी ऑनलाईन अर्ज सादर केल्यानंतर स्वयंचलीत संगणकीय प्रणालीद्वारे तालुका कृषि अधिकाऱ्यांकडून सुक्ष्म सिंचन संच बसविण्यासाठी पुर्व संमती देण्यात येईल. संदर्भ क्र.६ वरील शासन निर्णया सोबतच्या परिशिष्ट-अ मधील अ.क्र.४ येथे नमुद केल्यानुसार, पुर्वसंमती प्राप्त झाल्यापासुन ३० दिवसाच्या कालावधीत कृषि विभागाने नोंदणी / नुतनीकरणास मान्यता दिलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनीमधून त्यांच्या पसंतीच्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनी अथवा त्यांचे अधिकृत विक्रेते / वितरक यांचे कडून सुक्ष्म सिंचन संचाची उभारणी करावी. तसेच, संच कार्यान्वीत करून घ्यावा व बील इनव्हाईस व अनुदान मागणीचा संपूर्ण प्रस्ताव आवश्यक अभिलेखांच्या प्रतिसह ऑनलाईन प्रणालीद्वारे सादर करावा.

६.४ लाभार्थी शेतकऱ्यांनी पुर्वसंमती प्राप्त झाल्यानंतर ३० दिवसांच्या कालावधीत सूक्ष्म सिंचन संचाची उभारणी करुन बील ईनव्हाईस व अनुदान मागणीचा प्रस्ताव आवश्यक अभिलेखांच्या प्रतिसह ऑनलाईन प्रणालीवर न भरल्यास त्यांची पुर्वसंमती संगणकीय प्रणालीद्वारे आपोआप रद्द होईल. अशा प्रकारे ज्या लाभार्थीचा अर्ज रद्द होईल त्यांना पुनःश्च नव्याने अर्ज करण्याची संधी उपलब्ध राहिल.

६.५ सूक्ष्म सिंचन संच बसविण्यापुर्वी शेतकऱ्याने त्यांच्या पसंतीनुसार निवडलेल्या उत्पादक कंपनी किंवा त्यांचे प्रतिनिधीबरोबर करार करणे आवश्यक आहे.

६.६ अनुदान प्रस्तावासाठी आवश्यक कागदपत्रे -

१. शेतकऱ्याने केलेल्या ऑनलाईन अर्जाची प्रत
२. पुर्वसंमती पत्र
३. ७/१२ उतारा (मालकी हक्कासाठी)
४. ८ - अ उतारा (एकूण क्षेत्राच्या माहितीसाठी)
५. आधार कार्ड सत्यप्रत
६. आधार लिंक राष्ट्रीयकृत बँक खात्याच्या पासबुकची सत्यप्रत
७. कंपनी प्रतिनिधीने तयार केलेला सूक्ष्म सिंचन आराखडा व प्रमाणपत्र (परिशिष्ट-६) आणि भौगोलीक स्थानांकन (GEO tagging) पध्दतीने लाभार्थी नोंदणी संदर्भातील शेतकरी/शेतकरी प्रतिनिधी समवेत संचाचे अक्षांश/रेखांशसह फोटोची प्रत.
८. बिलाची मुळ प्रत (टॅक्स ईनव्हाईस)
९. शेतकऱ्यांचे हमीपत्र (विहित नमुना सोबत परिशिष्ट - ७ मध्ये सहपत्रीत केला आहे)

६.७ पुर्वसंमती न घेता शेतकऱ्याने सूक्ष्म सिंचन संचाची उभारणी करुन अनुदानासाठीचा प्रस्ताव सादर केला असेल तर अशा शेतकऱ्यास अनुदान अनुज्ञेय असणार नाही.

६.८ सामाईक क्षेत्र असलेल्या लाभार्थी शेतकऱ्याने अनुदान मागणीसाठी अर्ज केला असल्यास, ते ज्या क्षेत्रामध्ये सूक्ष्म सिंचन संच बसविणार आहेत त्या क्षेत्रामध्ये सूक्ष्म सिंचन संच बसविण्यास तसेच त्यांचे नावे अनुदान वर्ग करण्यास हरकत नसल्याबाबत इतर खातेदारांचे सहमती पत्र प्रस्तावासोबत जोडणे अनिवार्य राहिल.

६.९ लाभार्थी अज्ञान पालन कर्ता असल्यास अज्ञान पालन कर्त्याच्या वतीने अज्ञान पालकाच्या वतीने त्यांचे नावे अनुदानाची रक्कम देय राहिल. तसे स्वयंघोषणापत्र संबंधित अज्ञान पालकाने प्रस्तावासोबत जोडणे अनिवार्य राहिल.

७. सर्वसाधारण सुचना -

७.१ तुषार सिंचन संचाच्या पाईपवर एम्बॉसींग -

तुषार सिंचन संच हा एका जागेवरून दुसरीकडे सहज हलविता येण्यासारखा असतो. लाभधारक शेतकऱ्यांकडे प्रत्यक्ष संचाची तपासणी करताना हा संच दुसऱ्या शेतकऱ्यांकडून आणला जाऊ नये व त्यामुळे एका संचावर दोन वेळा अनुदान दिले जाऊ नये म्हणून तुषार संचाचे पाईपच्या जोडावर, फिमेल पार्टवर एम्बॉसींग करुन पुढीलप्रमाणे मजकूर लिहावा " शेतकऱ्याचे नाव, गाव, संच बसविल्याचे वर्ष व सूक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनी ". सदरचा मजकूर ठळकपणे व सहजपणे वाचता (normal eyesight) येईल असा सुस्पष्टपणे वितरकाकडून संच हस्तांतरीत करण्यापुर्वी कोरुन टाकण्यात यावा. कोरल्यानंतर त्यावर रंग द्यावा. मजकूर कोरतांना शक्यतो साधे मशीनद्वारे कोरावा. मजकूर सहजासहजी नष्ट होणार नाही अशा स्वरूपात असावा. हा मजकूर लिहिला आहे याबाबतची क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या मोका तपासणीच्या वेळी खात्री करावी व त्याची नोंद मोका तपासणी अहवालात घ्यावी. मोका तपासणीत वरील प्रमाणे एम्बॉसींग आढळले नाही तर मोका तपासणी करणाऱ्या अधिकाऱ्याने अशा संचाचे अनुदान अदा करू नये अशी शिफारस करावी.

७.२ सुक्ष्म संच घटकांचे बिल व बिलींग -

१. केंद्र शासनाने दोन ओळी व दोन रोपांमधील अंतरासाठी क्षेत्रनिहाय ठिबक संचाच्या लॅटरलच्या अंतरानुसार क्षेत्रनिहाय संचासाठी सुचक साहित्य गरज (Indicative Material Requirement) ठरवून दिलेली आहे. शक्यतो त्याप्रमाणे संच उभारणी करून वितरकांनी शेतक-यांना बिल देणे अपेक्षित आहे.

वितरकांनी शेतक-यांना पक्की बीले द्यावीत. आगाऊ कच्ची बिले शेतक-यांना देऊ नयेत. संचासाठी निर्धारित केलेले साहित्याव्यतिरिक्त इतर बाबींच्या अथवा घटकांच्या किंमतीचा अंतर्भाव बिलात करू नये. वाहतूक व जोडणी खर्च उत्पादक कंपन्यांनी करावयाचा आहे. यासाठी कंपन्यांनी किंवा वितरकांनी शेतक-यांकडून जास्तीची रक्कम घेवू नये.

२. बिलामध्ये प्रमुख घटकाचा (उदा. लॅटरल, पाईप, फिल्टर इ.) बॅच नंबर नमूद करणे आवश्यक आहे.
३. शासनाने निर्धारित केलेल्या विविध लॅटरल अंतरांसाठी निश्चित केलेल्या संच उभारणी खर्च मर्यादेपेक्षा कमी किंमतीचे बील असेल, तर घटकांची खात्री करून बिलाच्या रक्कमेवर अनुदानाची परिगणना करावी. मात्र विविध लॅटरल अंतरासाठी निश्चित केलेल्या संच उभारणी खर्च मर्यादेपेक्षा जास्त किंमतीचे बील असेल, तर घटकांची खात्री करून संबंधीत लॅटरल अंतरासाठी शासनाने निर्धारित केलेल्या संच उभारणी खर्च मर्यादा रक्कमेवर अनुदान परिगणना करावी. कोणत्याही परिस्थितीत जास्तीचे अनुदान अदा होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

७.३ क्षेत्रिय तपासणी -

योजनेची अंमलबजावणी यशस्वीरित्या होण्याच्या दृष्टिने सोबतच्या विहित परिशिष्ट-४ मधील नमुन्यात खालील प्रमाणात तपासणी करण्यात यावी. तसेच तपासणीचा अहवाल परिशिष्ट-४(क) मध्ये दरमहा त्या त्या नजीकच्या वरीष्ठ कार्यालयाकडे सादर करावा.

१. मंडल कृषि अधिकारी	-	३० %
२. तालुका कृषि अधिकारी	-	२० %
३. उपविभागीय कृषि अधिकारी	-	३ %
४. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	-	१ %
५. विभागीय कृषि सह संचालक	-	५ संच / माहे
६. संचालक फलोत्पादन	-	१ संच / माहे

८. गुणवत्ता नियंत्रण -

ठिबक/तुषार सिंचन संच घटकांचे साहित्य बी.आय.एस.(BIS) दर्जाचे असणे अत्यंत आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक व पुरवठादारास नोंदणीस आणि सुक्ष्म सिंचन योजनांतर्गत सुक्ष्म सिंचनाची कामे करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. बीआयएस या संस्थेकडून प्रमाणपत्र धारकाचे नमुने घेतले जात असतात व गुणवत्ता नियंत्रणाची काळजी घेतली जाते.

कृषि विभागातील क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांमार्फत सुध्दा नमुने काढून तपासणी करवून घेण्याची कार्यवाही गेल्या काही वर्षांपासून सुरु आहे. केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.१ अन्वये निर्गमित केलेल्या कार्यात्मक मार्गदर्शक(Working Guideline) सुचनामधील परिच्छेद - १७ मध्ये गुणवत्ता नियंत्रणाबाबत सविस्तर सुचना दिलेल्या आहेत. यामध्ये सुक्ष्म सिंचन योजनेंतर्गत बसविण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संचाची क्षेत्रिय तपासणी आणि वेळो वेळी करावयाच्या पहाणी तसेच, सुक्ष्म सिंचन संच घटकांचे नमुने काढण्यासाठी राज्यस्तरीय मंजूरी समितीने संयुक्त तपासणी चमू तयार करण्याच्या सुचना आहेत. त्यानुसार प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेच्या दिनांक १६/०८/२०१७ रोजीच्या चौथ्या राज्यस्तरीय

मंजूरी समितीच्या बैठकीमध्ये खालील प्रमाणे चमु गठीत करण्यास राज्यस्तरीय मंजूरी समितीने मान्यता दिलेली आहे.

१. कृषि उपसंचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय	-	चमु प्रमुख
२. संबंधित मंडल कृषि अधिकारी	-	सदस्य
३. कंपनीचा अधिकृत प्रतिनिधी	-	सदस्य
४. कंपनीचे अधिकृत विक्रते / वितरक	-	सदस्य

उपरोक्त पार्श्वभूमी व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन, चालू आर्थिक वर्षामध्ये प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत - प्रति थेंब अधिक पीक सुक्ष्म सिंचन घटकांतर्गत बसविण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच घटकांचे नमुने काढण्यासाठी खालील प्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

- सुक्ष्म सिंचन संच घटकाचे तीन नमुने तपासणी चमुने संयुक्तपणे तपासणीसाठी काढावेत.
- सुक्ष्म सिंचन बसविल्यापासून तीन वर्षांच्या कालावधित सदर चमुने क्षेत्रियस्तरावरून कालबध्दरित्या यादृच्छीक पध्दतीने (random) सुक्ष्म सिंचन संच घटकांचे नमुने घ्यावेत.
- सदर नमुने विहित **परिशिष्ट- ८** नुसार योग्यरित्या नमुन्याचे वर्णनदर्शक तपशिल नमुद करून स्वाक्षरीत करावेत आणि त्यानंतरच नमुने सिलबध्द करावेत. यापैकी **एक नमुना** तपासणीसाठी अधिकृत प्रयोगशाळांकडे कृषि उपसंचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय यांनी पाठवून तपासून घ्यावेत, दुसरा नमुना जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील कृषि उपसंचालक यांनी त्याचे कार्यालयस्तरावर जतन (in the custody of nodal officer) करावा. उर्वरीत एक नमुना **सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनी प्रतिनिधीकडे** जतन करण्यासाठी देण्यात यावा. त्याची रितसर पावती कृषि उपसंचालक यांनी कंपनी प्रतिनिधीकडून घ्यावी व त्यांचेस्तरावर जतन करावी.
- सुक्ष्म सिंचन संचातील सर्व महत्वाच्या घटकांचे नमुने (विशेषतः पाईप्स/नळी (Pipes & tubing) काढावेत.
- बॅचनंबरसह नमुने काढणे अनिवार्य (Mandatory) राहिल.
- नमुना कोठून घ्यावा** - राज्यस्तरीय सुक्ष्म सिंचन समितीने ठरवून दिलेल्या कार्यपध्तीनुसार ज्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकांना योजनेतर्गत कामे करण्यास मान्यता दिलेली आहे अशा उत्पादकांच्या कारखाना ते शेतकऱ्यांच्या शेतावर प्रत्यक्षात बसविलेले संच या साखळीमधून नमुने घ्यावेत. **यामध्ये प्राधान्याने शेतकऱ्यांच्या शेतातूनच नमुने काढावेत.** शेतातून नमुने काढणे शक्य नसल्यास तसे कारण नमुद करून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्या परवानगीने उत्पादकांच्या कारखान्यातून / गोडावूनमधून व त्यांचे प्राधिकृत वितरकांकडून नमुने घ्यावेत. मुख्यतः उत्पादकाकडून नमुना घेतेवेळी उपलब्ध असलेल्या वेगवेगळ्या लॉटची यादी मिळवावी व त्यामध्ये रॅन्डम पध्दतीने लॉटमधून खालील दिलेल्या प्रमाणात नमुने घ्यावेत. नमुना उत्पादक कंपनी प्रतिनिधी / वितरक व विक्रीपश्चात सेवा केंद्राचे प्रमुख यांचे समक्ष घ्यावा व तो नमुना त्यांचे समक्ष सीलबंद करावा. त्यावर चमुतील सदस्यांसह उपस्थित सर्व प्रतिनिधीची स्वाक्षरी घ्यावी.

ठिबक / तुषार संच घटकांचा नमुना परिमाण

अ. क्र.	ठिबक/तुषार घटकाचे नाव	बीआयएस क्रमांक	तपासणी	आवश्यक परिमाण मीटर/संख्या
१.	लॅटरल	१२७८६	1. Identification & composition analysis 2.Thickness 3.Pressure Test 4.Dimensions	१५ मीटर
२.	इमिटींग पाईप (इनलाईन)	१३४८८		५० मीटर

अ. क्र.	ठिबक/तुषार घटकाचे नाव	बीआयएस क्रमांक	तपासणी	आवश्यक परिमाण मीटर/संख्या
३.	एचडीपीई पाईप	४९८४ आणि १४१५१ (भाग-२)	1. Identification & composition analysis 2.Thickness 3.Pressure Test 4.Dimensions	१ मीटर
४.	पीव्हीसा पाईप्स (UPVC Pipes IS: 4985)	४९८५	1. Identification & composition analysis 2.Thickness 3.Pressure Test 4.Dimensions	१ मीटर
५.	इमीटर (ड्रीपर)	१३४८७	1. Identification & composition analysis 2. Flow rate	५० नग

७. शेतकऱ्यांच्या शेतावरून नमुना काढण्याची पध्दत -

७.१ शेतकऱ्यांच्या शेतावर ठिबक/तुषार संच बसविलेनंतर संयुक्त तपासणी चमुने शेतकऱ्याकडील ठिबक/तुषार सिंचन संचाच्या घटकाचा नमुना घ्यावा.

७.२ शेतकऱ्यांच्या शेतावर नमुना काढताना रॅन्डम पध्दतीचा अवलंब करावा. संयुक्त तपासणी चमुने जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडून त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील ठिबक/तुषार संच बसविलेल्या शेतकऱ्यांची यादी प्राप्त करावी. सदरची यादी कंपनीनिहाय असावी, प्राप्त केलेल्या यादीतून रॅन्डम पध्दतीने शेतकऱ्यांच्या नावाची निवड करावी व निवडलेल्या शेतकऱ्यांच्या शेतातील नमुना काढावा.

७.३ ज्या शेतकऱ्यांच्या शेतावरील नमुना घेण्यात येणार आहे, अशा शेतकऱ्यांच्या उपस्थितीत नमुना काढावा. स्वतः शेतकरी उपस्थित राहू न शकल्यास शेजारचे शेतकरी यांचे समक्ष नमुना काढावा. अपवादात्मक परीस्थितीमध्ये अशावेळी कंपनी / वितरक यांचे प्रतिनिधी यांचेसमक्ष नमुना काढावा. असा नमुना काढल्यानंतर सिलबंद करावा व त्यावर संबंधित शेतकरी / प्रतिष्ठित नागरिक यांची स्वाक्षरी घ्यावी.

८. नमुना सिलबंद करणेची पध्दती -

८.१ लॅटरलचे / इमिटिंग पाईपचे नमुने काढल्यानंतर त्याची योग्य गुंडाळी करावी, गुंडाळी करताना ते चेपले जाणार नाहीत अशा बेताने गोल गुंडाळी करावी व गोल गुंडाळी केल्यानंतर त्याला सुतीपट्टीने व्यवस्थित गुंडाळावे. सर्व बाजूने सुतीपट्टीने गुंडाळल्यानंतर ज्याठिकाणी गुंडाळी संपेल तेथे सुतीपट्टीच्या गाठीवर लाखेचे सील करावे.

ड्रीपरचे नमुने सुती कापडी पिशवीत घालून ती पिशवी सीलबंद करावी (ड्रीपरचे नमुने शेतातून घेताना ते वेगवेगळ्या ठिकाणावरून घेण्यात यावेत)

८.२ सीलबंद केलेली लॅटरल / इमिटिंग पाईपचे गुंडाळी व ड्रीपरचे पिशवीमध्ये **परिशिष्ट-८** प्रमाणे तयार केलेले माहिती पत्रक, काढलेला नमुना सीलबंद करताना कापडी पिशवीत न टाकता जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयस्तरावर स्वतंत्र नस्ती मध्ये जतन करावे. तसेच, त्याची एक प्रत कंपनी प्रतिनिधीसही उपलब्ध करून देण्यात यावी.

८.३ शेतकऱ्यांच्या शेतातून काढलेला नमुना स्वच्छ धुवावा. असे नमुने शेतकऱ्यांच्या शेतातून काढले याबाबतचा उल्लेख **परिशिष्ट-८** मध्ये करावा, म्हणजे तपासणी करताना संबंधित प्रयोगशाळा योग्य ती काळजी घेऊ शकेल.

८.४ शेतकऱ्यांच्या शेतातून नमुना काढल्यानंतर शेतकऱ्याचा संच बंद होणार नाही, याची शक्यतो काळजी घ्यावी. ज्या ठिकाणातून नमुने काढले असतील अशा ठिकाणी संबंधित वितरकाकडून नवे साहित्य बसवून घ्यावे व संच संबंधित वितरकाकडून तातडीने कार्यान्वीत करून घ्यावा. नमुना काढलेल्या ठिकाणी पुन्हा साहित्य बसवून देण्याची जबाबदारी संबंधित वितरकाची राहिल.

८.५ एचडीपीई व पीव्हीसी पाईपचे नमुन्यांच्या बाबतीत उपरोक्त १ ते ३ प्रमाणे कार्यपध्दती अवलंबावी.

९. तपासणी चमु प्रमुखाने काढलेल्या नमुन्यांची नोंद **परिशिष्ट-९** मधिल नोंदवहीत घ्यावी. कृषि आयुक्तालयाकडून कळविण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकनिहाय प्रत्येक घटकाचा सीएमएल नंबर काढलेल्या नमून्याशी पडताळून पहावा.

१०. तपासणी संस्थेकडे नमुने पाठवताना संस्थेस पाठवावयाच्या पत्रामध्ये **नमुन्याचा कोड व सुक्ष्म सिंचन संच घटकाचा तांत्रिक तपशिलच (Technical specification)** पाठवावा. गोपनीयतेच्या दृष्टीने कोणत्याही परिस्थितीत **परिशिष्ट-८** तपासणी संस्थेस पाठविण्यात येवू नये. सिल केलेल्या नमुन्यावर(कापडी गुंडाळी) मार्कर पेनद्वारे केवळ नमुन्याचा **कोड क्रमांक व बीआयएस क्रमांक ठळकपणे** नमुद करावा.

११. तपासणी संस्थेकडे पाठवावयाच्या तपशिलाचा नमुना सोबत **परिशिष्ट-१०** मध्ये देण्यात आलेला आहे.

१२. नमुन्याला कोड देण्याची पध्दती सोबत **परिशिष्ट-११** मध्ये देण्यात आलेली आहे. त्याचा तपशिल पुढील प्रमाणे देण्यात येत आहे.

● **नमुना कोड - MI LT PN-001-19-20**

यामध्ये म्हणजे MI - Micro Irrigation, LT- Lateral, PN - जिल्हाचे संक्षेपन(पुणे जिल्हा), ००१ - नोंदवहीतील क्रमांक व १९-२० वर्ष दर्शविते.

१३. नमुना कोडमध्ये जिल्हाचे संक्षेपन किमान २ व कमाल ३ अद्याक्षराच्या मर्यादित असावे.(उदा. नंदुरबार - NDB, अहमदनगर - AMD, बीड - BD इत्यादी)

१४. नमुने काढणे सिलबंद करणे तसेच नमुने काढण्यासाठी क्षेत्रस्तरावरील प्रवासासाठीचा खर्च जिल्हास्तरावर सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत उपलब्ध असलेल्या आकस्मिक निधीतून खर्च करावा.

१५. काढण्यात आलेल्या नमुन्यांचा तपशिल सोबतचे **परिशिष्ट-१२** मध्ये दर महिन्याला जिल्हास्तरावरील कृषि उपसंचालक यांनी कृषि आयुक्तालयास सादर करावा.

९. निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र -

१. प्राप्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी विभागीय कृषि सहसंचालक यांचे प्रतिस्वाक्षरीसह **आयुक्तालयास सादर करावे**. केंद्र शासनास सादर करण्यात येणारे आंगलभाषिय उपयोगिता प्रमाणपत्र जीएफआर १९-अे नूसार सादर करण्यात यावे.

२. उपलब्ध करून दिलेला निधी तात्काळ खर्च करावा व त्याप्रमाणे उपयोगिता प्रमाणपत्र विहित अहवालासह सादर करावे. हे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर झाल्याशिवाय पुढील निधी वितरीत केला जाणार नाही. हे प्रमाणपत्र देताना मासिक खर्चाचे विवरणपत्राशी पडताळून पहाण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व विभागीय कृषि सहसंचालक यांची राहिल.यामध्ये तफावत राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

१०. लेखा परिक्षित उपयोगिता प्रमाणपत्र -

१. योजनेअंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या निधीचे लेखा परिक्षित उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक वर्ष पूर्ण होताच केंद्र शासनास सादर करावयाचे असते. याकरीता योजनेतील जमा-खर्चाचे सविस्तर लेखा परिक्षण करण्यासाठी आवश्यक ते अभिलेख वेळो वेळी अद्ययावत करण्याबाबतची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.

२. लेखांकन व लेखापरीक्षण करण्यासाठी स्वतंत्र सनदी लेखापालाची नियुक्ती जिल्हास्तरावरून करावी.

३. जिल्हास्तरावरून लेखे तपासणी / लेखा परिक्षण करून घेवून केंद्र व राज्य हिस्सा निधीचे लेखा परिक्षित उपयोगिता प्रमाणपत्र जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व सनदी लेखापालांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने आयुक्तालयास सादर करावे.

४. लेखांकन व लेखापरीक्षण करण्यासाठी येणारा खर्च योजनेसाठी प्राप्त आकस्मिक निधीमधून भागविण्यात यावा.

११. प्रशासकीय व संकिर्ण खर्च -

सुक्ष्म सिंचन योजेंतर्गत ५ टक्के प्रशासकीय खर्चासाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या निधीचे वितरण करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार प्रशासकीय खर्चासाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचे विभागीय कृषि सहसंचालक - ५%, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी - २० % आणि तालुका कृषि अधिकारी - ७५ % याप्रमाणे वाटप करण्यात यावे.

सदरच्या सुचना केंद्र व राज्य शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार निर्गमित करण्यात येत असून योजनेची अंमबजावणी करतांना अडचणी निर्माण झाल्यास केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचना अंतीम समजण्यात याव्यात. उपरोक्त सुचना केंद्र शासन, राज्य शासन निर्णयांच्या व वेळोवेळी दिलेल्या पत्राच्या अधीन राहून निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. यामध्ये काही शंका, अडचणी व इतर काही मुद्दे उपस्थित झाल्यास मूळ शासन निर्णय, पत्र, सुचना इ. अंतिम राहतील त्यानुसार कार्यवाही करावी.

सोबत : वरील प्रमाणे

संचालक, फलोत्पादन
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-५

- १) मा.सचिव(कृषि), कृषि व पदुम विभाग मंत्रालय, मुंबई-३२ यांना माहितीस्तव सादर.
- २) विभागीय कृषि सहसंचालक(सर्व) यांना माहितीस्तव व पुढील योग्य कार्यवाहीस्तव
- ३) संचालक(सर्व) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ४) कृषि सहसंचालक(सर्व) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ५) कृषि सहसंचालक(आस्थापना) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ६) अधिक्षक कृषि अधिकारी(दक्षता पथक) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

परिशिष्ट - १

प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रति थेंब अधिक पिक जिल्हा निहाय वार्षिक कृति आराखडा

Sr.No.	District	Physical Targets (Area in Ha)						
		Drip			Sprinkler			Total
		Agri	Horti	Total	Agri	Horti	Total	Agri
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Thane	32	14	45	0	0	0	45
2	Palghar	60	26	85	5	2	7	92
3	Raigad	21	9	29	0	0	0	29
4	Ratnagiri	50	21	71	1	0	1	72
5	Sindhudurg	25	11	36	1	1	2	38
	Div. Total	188	80	268	7	3	10	278
6	Nashik	3325	1425	4751	439	188	627	5378
7	Dhule	2896	1241	4136	53	23	76	4212
8	Nandurbar	741	318	1059	11	5	15	1074
9	Jalgaon	8847	3792	12639	155	66	221	12860
	Div. Total	15809	6775	22585	658	282	940	23525
10	Ahmednagar	4300	1843	6143	1020	437	1457	7600
11	Pune	2159	925	3084	194	83	277	3361
12	Solapur	3521	1509	5029	308	132	440	5469
	Div. Total	9979	4277	14256	1522	652	2174	16430
13	Sangli	3188	1366	4554	120	51	171	4725
14	Satara	1410	604	2014	141	61	202	2216
15	Kolhapur	903	387	1290	13	5	18	1308
	Div. Total	5501	2357	7858	274	117	391	8249
16	Aurangabad	5527	2369	7895	1014	434	1448	9343
17	Jalna	5080	2177	7258	2374	1017	3391	10649
18	Beed	2804	1202	4006	1984	850	2834	6840
	Div. Total	13411	5748	19159	5371	2302	7673	26832
19	Latur	1556	667	2223	3515	1506	5021	7243
20	Osmanabad	1975	847	2822	2520	1080	3600	6422
21	Nanded	1763	756	2519	1246	534	1780	4299
22	Parbhani	1443	618	2061	1243	533	1776	3837
23	Hingoli	778	333	1111	1603	687	2290	3401
	Div. Total	7515	3221	10736	10126	4340	14466	25202
24	Amravati	2551	1093	3645	3556	1524	5080	8725
25	Buldhana	3357	1439	4795	3734	1600	5334	10129
26	Akola	1113	477	1590	2530	1084	3614	5203
27	Washim	667	286	954	2130	913	3044	3997
28	Yavatmal	843	361	1205	3171	1359	4530	5735
	Div. Total	8532	3656	12188	15121	6480	21601	33790
29	Nagpur	914	392	1306	822	352	1175	2481
30	Wardha	668	286	954	1462	627	2089	3042
31	Bhandara	44	19	63	23	10	33	96
32	Gondia	93	40	133	5	2	7	140
33	Chandrapur	88	38	125	689	295	985	1110
34	Gadchiroli	5	2	7	3	1	5	12
	Div. Total	1811	776	2588	3005	1288	4293	6880
	Total M.S.	62746	26891	89638	36084	15465	51549	141187

परिशिष्ट - १

प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रति थंब अधिक पिक जिल्हा निहाय वार्षिक कृति आराखडा

Sr.No.	District	Physical Targets (No of farmers)						
		Drip			Sprinkler			Total
		Agri	Horti	Total	Agri	Horti	Total	Agri
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	Thane	35	15	50	0	0	0	50
2	Palghar	66	28	94	5	2	8	102
3	Raigad	23	10	32	0	0	0	32
4	Ratnagiri	55	24	79	1	0	1	80
5	Sindhudurg	28	12	40	1	1	2	42
	Div. Total	206	88	295	8	3	11	305
6	Nashik	3658	1568	5226	483	207	690	5916
7	Dhule	3185	1365	4550	58	25	83	4633
8	Nandurbar	815	349	1165	12	5	17	1181
9	Jalgaon	9732	4171	13903	170	73	244	14146
	Div. Total	17390	7453	24843	724	310	1034	25877
10	Ahmednagar	4730	2027	6757	1122	481	1603	8360
11	Pune	2374	1018	3392	213	91	305	3697
12	Solapur	3873	1660	5532	339	145	484	6016
	Div. Total	10977	4705	15682	1674	717	2392	18074
13	Sangli	3507	1503	5010	132	56	188	5198
14	Satara	1551	665	2215	156	67	222	2438
15	Kolhapur	993	426	1419	14	6	20	1439
	Div. Total	6051	2593	8644	301	129	430	9074
16	Aurangabad	6079	2605	8685	1115	478	1593	10278
17	Jalna	5588	2395	7983	2611	1119	3730	11714
18	Beed	3085	1322	4407	2182	935	3117	7524
	Div. Total	14752	6322	21075	5909	2532	8441	29515
19	Latur	1711	733	2445	3866	1657	5523	7968
20	Osmanabad	2173	931	3104	2772	1188	3960	7064
21	Nanded	1940	831	2771	1370	587	1958	4729
22	Parbhani	1587	680	2267	1367	586	1953	4221
23	Hingoli	856	367	1222	1763	756	2519	3741
	Div. Total	8267	3543	11810	11139	4774	15913	27722
24	Amravati	2806	1203	4009	3912	1677	5589	9598
25	Buldhana	3692	1582	5275	4107	1760	5867	11142
26	Akola	1224	525	1749	2782	1192	3975	5724
27	Washim	734	315	1049	2344	1004	3348	4397
28	Yavatmal	928	398	1325	3488	1495	4983	6308
	Div. Total	9385	4022	13407	16633	7128	23762	37169
29	Nagpur	1006	431	1437	905	388	1292	2729
30	Wardha	734	315	1049	1608	689	2298	3347
31	Bhandara	49	21	69	25	11	36	105
32	Gondia	102	44	146	5	2	8	154
33	Chandrapur	96	41	138	758	325	1083	1221
34	Gadchiroli	6	2	8	4	2	5	13
	Div. Total	1992	854	2846	3306	1417	4722	7569
	Total M.S.	69021	29580	98601	39693	17011	56704	155305

Handwritten signature

परिशिष्ट - २

ठिबक सिंचन संच - मोका तपासणी प्रपत्र

शेतकऱ्याचे नाव -----गाव ----- तालुका -----जिल्हा ----- स.नं. -----पीकाचे नाव ---- तपासणी दिनांक -----

शे.नं. - - - - -

अ. क्र.	बाब	बीलाप्रमाणे		प्रत्यक्षात	
		बीआयएस/ सीएमएल नं./ ब्रॅन्ड नेम	मी./ संख्या	बीआयएस/ सीएमएल नं./ ब्रॅन्डनेम	मी./ संख्या
१	पाण्याच्या स्रोतचे अंतर	--		--	
२	मेन - लांबी व्यास	--		--	
३	सबमेन - लांबी व्यास	--		--	
४	लॅटरल - लांबी (मीटर) व्यास (मि.मी.)				
५	ड्रीपर - ऑनलाईन असल्यास - संख्या इनलाईन असल्यास - ड्रीपर मधील अंतर(से.मी.)				
६	फिल्टर - स्क्रीन - सॅन्ड -				
७	बायपास असेंब्ली	--		--	
८	कंट्रोल फ्लश व्हॉल्व्ह (संख्या)	--		--	
९	ड्रीपरचा डीसचार्ज - अ) लॅटरलच्या सुरुवातीस ब) शेवटी एक तासापूर्वी व नंतर	--		--	
१०	प्रेसर गेज दिला आहे काय? असल्यास दाब- समान/असमान	--		--	
११	क्षेत्राची परिगणना - १. फळबाग पिके - दोन झाडातील अंतर(मी)X दोन ओळीतील अंतर(मी)Xझाडांची संख्या = हेक्टर १०००० २. इतर पिके - दोन लॅटरल मधील अंतर(मी)X लॅटरल संख्याXलॅटरलची सरासरी लांबी(मी) = हेक्टर १००००				
१२	विशेष शोरा -				

प्रमाणपत्र

मी -----कृषि पर्यवेक्षक, सजा ----- ता. ----- जि. ----- प्रमाणीत करतो की, वरीलप्रमाणे मोका तपासणी केलेली असून, क्षेत्र परिस्थितीप्रमाणे बरोबर आहे. सदर प्रकरण ----- हेक्टर क्षेत्रासाठीच्या अनुदानासाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

स्वाक्षरी
(शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव)

स्वाक्षरी
(संपूर्ण नाव)
कृषि पर्यवेक्षक

परिशिष्ट - ३
तुषार सिंचन संच - मोका तपासणी प्रपत्र

शेतकऱ्याचे नाव -----गाव ----- तालुका -----जिल्हा ----- स.नं. -----पीकाचे नाव ---- तुषार सिंचना खालील क्षेत्र ----- निरीक्षण दिनांक -----

अ.क्र.	बाब	सीएमएल नंबर	बीलाप्रमाणे		प्रत्यक्षात	
			परिमाण	संख्या	परिमाण	संख्या
१	स्प्रिंकलर पाईप (६ मि. दाब २.५ कि/चौ.सं.मी. आयएस १४१५१ (पार्ट-१) (क्लास-२) १९९४ किंवा ॲल्युमिनियम पाईप मेन लाईन कपलरसह (आयएस-७०९२ प्रमाणे)					
२	नोजल / स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे किंवा ॲल्युमिनियम पाईप स्प्रिंकलर कपलरसह					
३	रायझर पाईप (किमान २.५ फुट) किंवा रायझर क्विक कपलर					
४	बॅंड (९० डिग्री) किंवा रायझर क्विक कपलर कनेक्टर					
५	स्प्रिंकलर बेस बॅटन ॲक्सेसरीसह किंवा नोजल/ स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे					
६	एन्ड प्लग	--				
७	पंप कनेक्टिंग निपल/स्कूड कपलर	--				
८	प्रेसर गेज	--				
९	बेन्ड (९० डिग्री)	--				
१०	मेटलीक सॅडल/बॅटन	--				
११	तुषार सिंचन संचावर इंबॉसिंग केले आहे/ नाही					
१२	विशेष शेरा -					

प्रमाणपत्र

मी----- कृषि पर्यवेक्षक, सजा, ----- ता. ----- जि. ----- प्रमाणीत करतो की, वरीलप्रमाणे मोका तपासणी केलेली असून ती क्षेत्र परिस्थितीप्रमाणे बरोबर आहे. सदर प्रकरण ----- हेक्टर क्षेत्रासाठी अनुदानास शिफारस करण्यात येत आहे.

स्वाक्षरी
(शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव)

स्वाक्षरी
(संपूर्ण नाव)
कृषि पर्यवेक्षक

परिशिष्ट - ४
सुक्ष्म सिंचन संच तपासणी प्रपत्र

- तपासणीचा दिनांक :-
- तपासणी अधिका-याचे नाव व पदनाम :-
- तपासणीच्या वेळी उपस्थित शेतक-याचे/ प्रतिनिधीचे नाव :- श्री./श्रीमती
- तपासणीच्या वेळी उपस्थित अधिकारी /कर्मचारी :-
- १. श्री. पदनाम-
- २. श्री. पदनाम-
- ३. श्री. पदनाम-
- ४. श्री. पदनाम-

अ.क्र.	बाब	तपशिल
१	लाभार्थी शेतक-याचे नाव-	
२	गाव	
३	तालुका	
४	जिल्हा	
५	लाभार्थी शेतक-याचा प्रवर्ग- अ) भुधारणा - अल्प /अत्यल्प / इतर ब) अनुसुचित जाती/अनुसुचित जमाती / सर्वसाधारण	
६	सुक्ष्म सिंचन संचाचा प्रकार- ठिबक सिंचन संच / तुषार सिंचन संच	
७	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संच बसविलेला सर्व्हे नंबर	
८	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संच बसविलेले क्षेत्र(हे.)	
९	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच बसविलेल्या क्षेत्राची (लांबी X रुंदी) मी.	
१०	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच बसविलेले वर्ष-	
११	ठिबक सिंचन संचअसल्यास लॅटरल अंतर (मी Xमी)	
१२	तुषार सिंचन संचअसल्यास पाईपचा व्यास मिमी ६३ /७५ /९० मिमी	
१३	योजनेचे नाव - PMKSY	
१४	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच उत्पादक कंपनीचे नाव	
१५	ठिबक सिंचन/तुषार सिंचन संच वितरकाचे नाव-	
१६	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच उभारणीसाठी आलेला खर्च/ बिलाची रक्कम-	
१७	मोका तपासणी केलेल्या अधिका-याचे /कर्मचा-याचे नाव व पदनाम-	
१८	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संचासाठी लाभार्थी शेतक-यांस मिळालेल्या अनुदानाची रक्कम-	
१९	सध्या घेतलेले पीक	

परिशिष्ट - ४(अ)
ठिबक सिंचन संच - तपासणी प्रपत्र

अ.क्र.	बाब	बीआयएस/ सीएमएल नं./ ब्रॅन्ड नेम	मी./संख्या
१	सबमेन - लांबी व व्यास		
२	लॅटरल - व्यास (मी.मी) व लांबी (मी.)		
३	ड्रीपर - ऑनलाईन असल्यास संख्या इनलाईन लॅटरल असल्यास लांबी (मी.)		
४	इनलाईनसाठी इनलाईन पाईप वर्ग	वर्ग-१/वर्ग-२/वर्ग-३	
५	फिल्टर - स्क्रीन, सॅन्ड, डिस्क		
६	बायपास असॅंब्ली	लागू नाही	
७	कंट्रोल फ्लश व्हॉल्व्ह	लागू नाही	
८	ड्रीपरचा डीसचार्ज लॅटरलच्या सुरुवातीस व शेवटी एक तासापूर्वी व नंतर	लागू नाही	
९	लॅटरलमधील प्रेशर गेज दिला आहे काय? असल्यास दाब- समान/असमान	लागू नाही	
१०	लाभार्थी शेतक-याचे ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संचाबाबतचे सर्वसाधारण अभिप्राय		
११	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संचाबाबत तपासणी अधिका-याचे अभिप्राय		

स्वाक्षरी
नाव
शेतकरी / शेतकरी प्रतिनिधी

स्वाक्षरी
नाव
पदनाम
क्षेत्रीय अधिकारी/ कर्मचारी

स्वाक्षरी
नाव
पदनाम
तपासणी अधिकारी

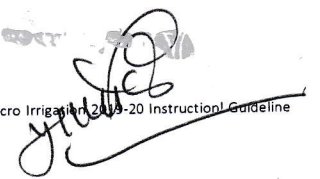
परिशिष्ट - ४(ब)
तुषार सिंचन संच - तपासणी प्रपत्र

अ.क्र.	बाब	प्रत्यक्षात	
		परिमाण	संख्या
१	स्प्रिंकलर पाईप (६ मि. दाब २.५ कि/चौ.सॅ.मी. आयएस १४१५१ (पार्ट-१) (क्लास-२) १९९४ किंवा अॅल्युमिनियम पाईप मेन लाईन कपलरसह (आयएस-७०९२ प्रमाणे)		
२	नोजल / स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे किंवा अॅल्युमिनियम पाईप स्प्रिंकलर कपलरसह		
३	रायझर पाईप (किमान २.५ फुट) किंवा रायझर क्विक कपलर		
४	बॅंड (९० डिग्री) किंवा रायझर क्विक कपलर कनेक्टर		
५	स्प्रिंकलर बेस बॅटन अॅक्सेसरीसह किंवा नोजल/स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे		
६	एन्ड प्लग		
७	पंप कनेक्टिंग निपल/स्कूड कपलर		
८	प्रेसर गेज		
९	बेन्ड (९० डिग्री)		
१०	मेटलीक सॅडल/बॅटन		
११	तुषार सिंचन संचावर इंबॉसिंग केले आहे / नाही		
१२	लाभार्थी शेतक-याचे ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संचाबाबतचे सर्वसाधारण अभिप्राय		
१३	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संचाबाबत तपासणी अधिका-याचे अभिप्राय		

स्वाक्षरी
नाव
शेतकरी / शेतकरी प्रतिनिधी

स्वाक्षरी
नाव
पदनाम
क्षेत्रीय अधिकारी/ कर्मचारी

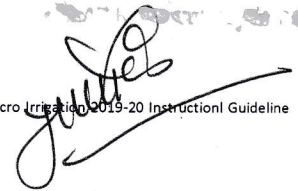
स्वाक्षरी
नाव
पदनाम
तपासणी अधिकारी

परिशिष्ट - ४(क)
क्षेत्रिय तपासणी मासिक प्रगती अहवाल

योजना :- प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेंतर्गत प्रति थेंब अधिक पिक - सुक्ष्म सिंचन सन २०१९-२०

अ. क्र.	तपासणी अधिकाऱ्याचे नाव व पदनाम	मापदंडाप्रमाणे क्षेत्रिय तपासणीचा तपशील							
		तपासणी लक्षांक	चालू महिन्यात तपासणी केलेले संच			प्रागतीक तपासणी केलेले संच			तपासणीची टक्केवारी
			ठिबक	तुषार	एकुण	ठिबक	तुषार	एकुण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

परिशिष्ट ५ (अ)

सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत नोंदणीस मान्यता देण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संघ उत्पादक कंपनीने जिल्हानिहाय प्राधिकृत केलेल्या वितरकांना सन २०१९-२० मध्ये विक्रीसाठी वितरित केलेल्या सुक्ष्म सिंचन संघ घटकांचा वितरक, जिल्हा व महिनावार अहवाल.

दि. / /२० ते दि. / /२०

सुक्ष्म सिंचन संघ उत्पादक कंपनीचे नांव व पत्ता -

अ. क्र.	जिल्हा	तालुका	वितरक / विक्रेत्याचे पूर्ण नांव व पत्ता	विक्रीसाठी वितरित केलेला सुक्ष्म सिंचन घटक(मीटर/संख्या)							
				ठिबक सिंचन घटकाचे नांव	वितरित केलेले	वितरितकेलेले	वितरितकेलेले	वितरित केलेले	वितरित केलेले	वितरित केलेले	वितरित केलेले
				वितरित केलेले पीव्हीसी पाईप (मीटर)	वितरित केलेले lateral BIS-12786 (मीटर)	वितरितकेलेले Emiiter (online) BIS-13487 (संख्या)	वितरितकेलेले Emiiter (Inline) BIS-13488 (मीटर)	वितरितकेलेले Filter BIS-12785 (संख्या)	वितरित केलेले Sprinkler Pipes Part-I Polyethylene Pipe BIS - 14151 (Part-I) (संख्या)	वितरित केलेले Sprinkler Pipes Part-II Polyethylene Pipe (QCPP) BIS - 14151(Part-II) (संख्या)	वितरित केलेले Rotating Sprinkler Nozzle BIS - 12232 वितरित केलेले(संख्या)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
			एकूण								

टिप - वर नमूद केलेले ठिबक व तुषार सिंचन घटकांचे CML नंबर माहितीच्या शेवटी नमूद करावेत.

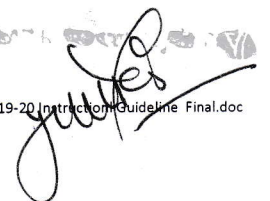
परिशिष्ट ५ (ब)

सन २०१९-२० मध्ये सुक्ष्म सिंचन संच विक्रीपोटी शासनास जमा केलेल्या वस्तु व सेवा कराची (GST) महिनावार माहिती

दि. / /२० ते दि. / /२०

(रक्कम रु.लाख)

अ. क्र.	कंपनीचे नांव व पत्ता	कंपनीची सन २०१९-२० मधील वार्षिक उलाढाल	शासनास जमा केलेल्या वस्तु व सेवा कराची (GST) रक्कम	शेरा
१.	२.	३.	४.	५.

परिशिष्ट ५ (ड)

सुक्ष्म सिंचन योजनांतर्गत वितरकांनी सन २०१९-२० मध्ये शेतकरी निहाय विक्री केलेल्या सुक्ष्म सिंचन संघ घटकांचा महिनावार तपशिल.

जिल्हा -

वितरकाचे नांव व पत्ता -

प्राधिकृत केलेल्या सुक्ष्म सिंचन संघ उत्पादक कंपनीचे नांव व पत्ता

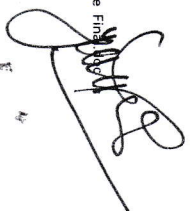
दि. / / २० ते दि. / / २०

अ. क्र.	शेक-याचे नांव	गाव	तालुका	सुक्ष्म सिंचनाखालील क्षेत्र	डीसी नंबर तारीख (Delevary Chalan)	बील क्रमांक तारीख	बील रक्कम
१	२	३	४	५	६	७	८
१.							
२.							
	एकूण						

विक्री केलेले सुक्ष्म सिंचन घटक(मीटर/संख्या)

ठिबक सिंचन घटकाचे नांव				तुषार सिंचन घटकाचे नांव			
वितरीत केलेले पीव्हीसी पार्श्व (मीटर)	वितरीत केलेले lateral BIS- 12786 (मीटर)	वितरीत केलेले Emittier (online) BIS- 13487 (संख्या)	वितरीत केलेले Emittier (online) BIS- 13488 (मीटर)	वितरीत केलेले Filter BIS- 12785 (संख्या)	वितरीत केलेले Sprinkler Pipes Part-I Polyethylene Pipe BIS- 14151 (Part-I) (संख्या)	वितरीत केलेले Sprinkler Pipes Part-II Polyethylene Pipe (QCPP) BIS- 14151(Part-II) (संख्या)	वितरीत केलेले Rotating Sprinkler Nozzle BIS- 12232 (संख्या)
९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६

टिप - वर नमूद केलेले ठिबक व तुषार सिंचन घटकांचे CML नंबर माहितीच्या शेवटी नमूद करावेत.

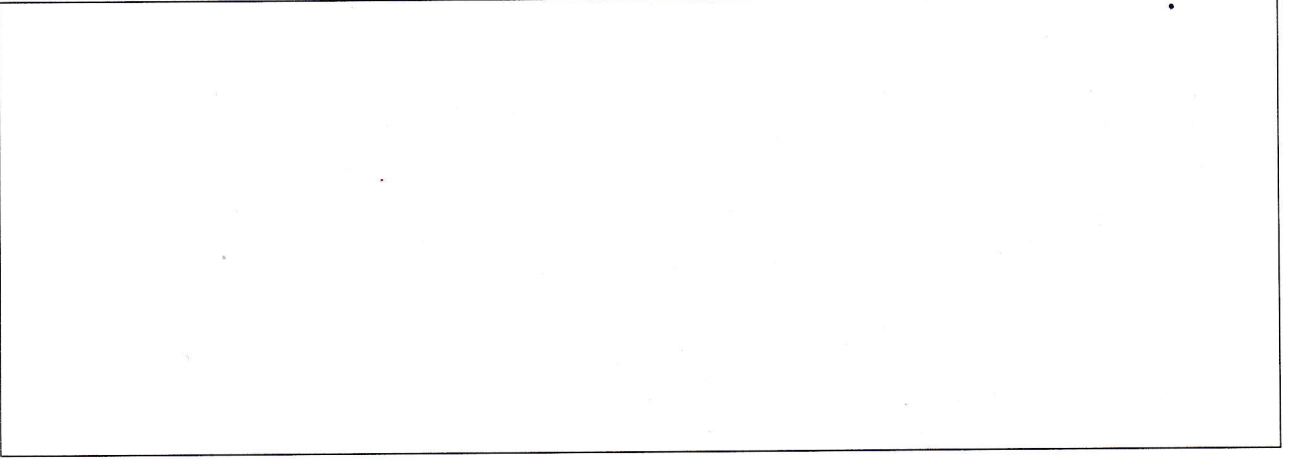
परिशिष्ट ५ (इ)

सन २०१९-२० मध्ये सुक्ष्म सिंचन संच विक्रीपोटी शासनास जमा केलेल्या वस्तु व सेवा कराची (GST) महिनावार माहिती

दि. / /२० ते दि. / /२० (रक्कम रु.लाख)

अ. क्र.	वितरकाचे नांव व पत्ता	कंपनीची सन २०१९-२० मधील वार्षिक उलाढाल	शासनास जमा केलेल्या वस्तु व सेवा कराची (GST) रक्कम	शेरा
१.	२.	३.	४.	५.

परिशिष्ट - ६
संकल्प आराखडा व प्रमाणपत्र

कंपनीच्या प्रतिनिधीने संकल्प चित्रावर दयावयाचे प्रमाणपत्र

वरीलप्रमाणे संकल्पचित्र शेतक-यांने दिलेला पाणी परिक्षण अहवाल तसेच पाणी उपलब्धता, डिझेल/विद्युत मोटरीची क्षमता, मातीचा प्रकार, घ्यावयाचे पीक, जमीनीचा चढउतार, पाण्याच्या सुविधेपासुन ठिबक/तुषार सिंचन संचाचे अंतर इ. माहितीच्या आधारे व प्रत्यक्ष पाहाणी करुन तयार केलेले आहे. ठिबक सिंचन संच व्यवस्थित चालण्याच्या दृष्टीने वरील संकल्प चित्र तांत्रिकदृष्ट्या योग्य आहे.

सही : -----
(कंपनीचे प्रधिकृत इंजिनियर)

कंपनी प्रधिकृत इंजिनियरचे नांव :

कंपनीचे नाव/शिक्का:-----

[Handwritten signature]

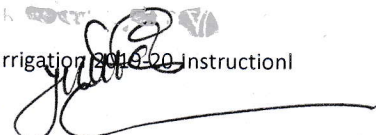
शेतक-याने दयावयाचे हमी पत्र

लाभार्थीचे
पासपोर्ट साईज
छायाचित्र

मी -----रा.-----,ता.-----,जि.-----दि. / /२० ,
रोजी-----या स. न. मधील -----क्षेत्रावर-----पिकासाठी ठिबक सिंचन/तुषार सिंचन संचाच्या
अनुदानासाठी अर्ज केलेला आहे. मला आपणाकडून पुर्वसंमती मिळालेली आहे. त्यानुसार मी ठिबक/तुषार संच
बसविलेला आहे. व अनुदानासाठी प्रस्ताव सादर करत आहे.

मी सत्यप्रतिज्ञेवर प्रमाणीत करतो की,

- १) मी खालीलप्रमाणे कागदपत्र सोबत जोडलेली असून ती सर्व माहिती/कागदपत्रे बरोबर आहेत. याची सर्व जबाबदारी माझी राहिल.
 - i. शेतक-यांचे हमीपत्र
 - ii. शेतक-याने केलेल्या ऑनलाईन अर्जाची प्रत
 - iii. ७/१२ उतारा (मालकी हक्कासाठी)
 - iv. ८ अ उतारा (एकूण क्षेत्राच्या माहितीसाठी)
 - v. आधार कार्ड सत्यप्रत
 - vi. आधार लिंक बँक खात्याच्या पासबुकची सत्यप्रत
 - vii. कंपनी प्रतिनिधीने तयार केलेला सुक्ष्म सिंचन आराखडा व प्रमाणपत्र
 - viii. बिलाची मुळ प्रत (टॅक्स ईनव्हाईस)
- २) सदर ठिबक/तुषार सिंचनाच्या साठी आवश्यक असलेली सिंचनाची सोय: विहीर /कॅनल /शेततळे/सामुदायिक सिंचन सुविधा/ माझ्याकडे उपलब्ध आहे.
- ३) ठिबक/तुषार सिंचन संचासाठी आवश्यक असलेली उर्जा साधने पुढीलपैकी ----- पंप (विद्युत मोटर्स/डिझेल/सोलर) माझ्याकडे उपलब्ध असून अधिकृत विद्युत जोडणीची सुविधा माझ्याकडे उपलब्ध आहे.
- ४) ज्या क्षेत्रासाठी ठिबक/तुषार अनुदानासाठी अर्ज केलेला आहे त्या क्षेत्रावर यापूर्वीच्या ७ वर्षांमध्ये मी शासनाच्या कोणत्याही योजनेतून ठिबक/तुषार संचाच्या अनुदानाचा लाभ घेतलेला नाही.
- ५) ज्या क्षेत्रासाठी ठिबक /तुषार सिंचन संचाच्या अनुदानाची मागणी केलेली आहे त्यासह मी एकूण ५ हे.क्षेत्रापेक्षा जास्त क्षेत्रासाठी तसेच माझ्या एकूण जमीन धारणेपैकी (८-अ नुसार) जास्त क्षेत्रासाठी ठिबक/तुषार सिंचन अनुदानाचा लाभ घेत नाही.
- ६) संयुक्त ७-१२ मध्ये इतर खातेदारांकडून काही वाद निर्माण झाल्यास त्याची जबाबदारी माझी राहिल.
- ७) बिलामध्ये नमूद सर्व साहित्य मला प्राप्त झाले असून ते योग्य दर्जाचे असल्याचे मी खात्री करून ते स्विकारले असून त्याबाबत माझी काही तक्रार नाही.
- ८) अनुदान ठिबक/तुषार संचासाठी प्राप्त झाल्यानंतर पुढील ५ वर्षांपर्यंत सदर संच सुस्थितीत ठेवण्याची व वापरात ठेवण्याची माझी जबाबदारी असून मी त्यांची अथवा त्यातील कोणत्याही भागाची विक्री करणार नाही.
- ९) ठिबक/तुषार सिंचन संचाच्या उत्पादक कंपनीच्या इंजिनियरने करून दयावयाच्या आराखड्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे/माहिती, उदा. माती, पाणी परिक्षण अहवाल, विद्युत मोटर /डिझेल इंजिन क्षमता, सिंचन सुविधेपासून

ठिबक/तुषार संचाचे अंतर, हेड, घ्यावयाचे/घेत असलेले पिक, पाणी उपलब्धता इ. सर्व तांत्रिक बाबींची माहिती त्यांना उपलब्ध करून द्यायची जबाबदारी माझी असून त्यानुसार त्यांनी आराखडा तयार करून दिलेला आहे.

१०) वितरकासोबत विहित नमुन्यातील करारनामा मी करून घेतला असून तो माझ्याकडे ठेवलेला आहे.

११) अंमलबजावणी यंत्रणेच्या अधिका-यांना सदरचा संच तपासणी करण्यासाठी माझी मुभा आहे. मी संच तपासणीसाठी कोणत्याही प्रकरचा अडथळा अथवा हरकत करणार नाही. तपासणीसाठी अडथळा अथवा हरकत केल्यास मी अनुदान मिळण्यास अपात्र राहीन/ मिळालेले अनुदान वसूल करण्यास मी पात्र राहिल याची मला जाणीव आहे.

वरील सर्व माहिती मी सत्यप्रतिज्ञेवर प्रमाणित करून देत आहे. सदर माहिती खोटी आढळून आल्यास, भारतीय दंड संहिता अन्वये आणि किंवा संबंधित कायद्यानुसार माझ्यावर खटला भरला जाईल व त्यानुसार मी शिक्षेस पात्र राहिल याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

तरी माझ्या अर्जाचा अनुदानासाठी विचार करावी हि विनंती.

दिनांक:-----

सही: -----

स्थळ:-----

शेतक-यांचे नाव: -----

साक्षिदार -

१. स्वाक्षरी -

नांव -----,रा.-----,ता.-----,जि.-----

२. स्वाक्षरी -

नांव -----,रा.-----,ता.-----,जि.-----

परिशिष्ट - ८

प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रति थेंब अधिक पीक सुक्ष्म सिंचन घटकांतर्गत काढलेल्या नमून्याचे तपशिल दर्शक विवरणपत्र

१. नमूना काढल्याचा दिनांक :
२. नमूना घटकाचे नाव :
३. नमूना घटकाचा बीआयएस नंबर :
४. नमूना घटकाचा बॅच नंबर :
५. नमूना घटकाचा सीएमएल नंबर :
६. नमूना घटकाचा क्लास नंबर (लॅटरल/इमिटींग पाईप): Class - I / Class - II
७. नमूना घटकाची कॅटेगरी (ड्रीपर/इमिटींग पाईप) : ए किंवा बी
८. नमूना घटकाचा टाईप (प्रकार मीमी) (लॅटरल/इमिटींग पाईप):
९. नमूना घटकाचा डिस्चार्ज (ड्रीपर/इमिटींग पाईप) : २ / ४ / ८ एल.पी.एच.
१०. नमूना घटकाचा प्रकार (ड्रीपर/इमिटींग पाईप) : रेग्युलेटेड किंवा नॉन रेग्युलेटेड
११. नमूना घटकाचे परिमाण (मीटर/संख्या) :
१२. नमूना कोठून काढला? : (शेतकऱ्याच्या शेतातून/वितरकाकडून/फॅक्टरी/गोडावूनमधून)
१३. नमुना वितरकाकडून/फॅक्टरी/गोडावूनमधून काढला असल्यास : डीलीव्हरी चलन क्र.- साठा प्राप्त दिनांक -
१४. नमूना शेतकऱ्याच्या शेतावरून काढला असल्यास : शेतकऱ्याचे नाव - गाव - , तालुका - , जिल्हा - सर्व्हे क्र. - सुक्ष्म सिंचन संच बसविल्याचे क्षेत्र - ---- हे. ठिबक सिंचन संचा बाबत लॅटरल आंतर - मी X मी संच बसविल्याचा दिनांक -

टीप : (अनावश्यक मजकूर खोडावा)

प्रमाणित करण्यात येते की, सदरचा नमुना चमुप्रमुख व चमुतील सदस्यांनी समक्ष काढला असून सर्वासमक्ष सील बंद केला आहे.

स्वाक्षरी/-
(नाव :)
चमु प्रमुख तथा कृषि उपसंचालक,
जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,-----

स्वाक्षरी/-
(नाव :)
मे.----- कंपनीने प्राधिकृत
केलेल्या कंपनीचा अधिकृत प्रतिनिधी

स्वाक्षरी/-
(नाव :)
मंडल कृषि अधिकारी,
द्वारा तालुका कृषि अधिकारी,-----
जिल्हा -----

स्वाक्षरी/-
(नाव :)
मे.----- कंपनीनेचे प्राधिकृत
विक्रेते / वितरक
तालुका : -----जिल्हा -----

स्वाक्षरी/-
(शेतकऱ्याचे नाव :)
गांव : -----, तालुका :-----
जिल्हा-----

स्वाक्षरी/-
(शेतकऱ्याच्या शेतावरील नमुना ज्यांच्या समक्ष काढण्यात
आला त्या व्यक्तीचे नाव (-----),
गांव : -----, तालुका :-----
जिल्हा-----

(Handwritten Signature)

परिशिष्ट - ९
नमूना तपासणी नोंदवही

अ. क्र.	नमूना काढल्याचा दिनांक	नमुना काढल्याचे ठिकाण (शेतकऱ्यांच्या शेतावरून/कंपनी/ वितरकाचे साठयातून)	शेतकरी/कंपनी/ वितरकाचे नांव/गाव/ तालुका/ जिल्हा	नमुन्याचा तपशिल				
				घटक	उत्पादक	बॅच क्रमांक	सीएमएल क्रमांक	क्लास /कॅटेगरी/ टाईप
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.

नमुना तपासणी संस्थेकडे पाठवल्याच्या			तपासणी संस्थेकडून अहवाल प्राप्त			अप्रमाणित नमुन्याबाबत तपासणी अहवालातील शेरे	अप्रमाणित नमुन्यावरील कार्यवाहीचा तपशिल		
पत्राचा क्रमांक	दिनांक	नमुन्याचा कोड क्रमांक	पत्र क्रमांक	दिनांक	प्रमाणित / अप्रमाणित		आदेश क्रमांक	दिनांक	कार्यवाही
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९

परिशिष्ट - १०
Specification details for the purpose of testing as per IS Standards

Sr. No.	Sample Code	Name of component	Type	Class	In case of Dripper Category	Regulated or Unregulated	Discharge of Dripper
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

परिशिष्ट - ११
नमूना कोड कार्यपध्दती

अ.क्र.	ठिबक/तुषार घटकाचे नाव	बीआयएस क्रमांक	नमुना कोड
१.	लॅटरल	१२७८६	MILT PN-001-17-18
२.	इमिटींग पाईप (इनलाईन)	१३४८८	MIEP PN-001-17-18
३.	एचडीपीई पाईप	४९८४ आणि १४१५१ (भाग-२)	MIHDP PN-001-17-18
४.	पीव्हीसी पाईप्स (UPVC Pipes IS: 4985)	४९८५	MIPVP PN-001-17-18
५.	इमीटर (ड्रीपर)	१३४८७	MIDP PN-001-17-18

(Handwritten Signature)

परिशिष्ट - १२

प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रति थेंब अधि पिक सुक्ष्म सिंचन
तपासणीसाठी पाठविण्यात आलेल्या नमूत्यांचा मासिक अहवाल

अ. क्र.	जिल्हा	सुक्ष्म सिंचन संच घटक	सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादक कंपनी	काढण्यात आलेले नमुने संख्या	तपासणी साठी पाठविलेले नमुने संख्या	
					तपासणी संस्था	पाठविलेले नमुने संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.

